

Consiliul Județean Harghita
Harghita Megye Tanácsa

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN HARGHITA
HARGHITA MEGYE
TANFELÜGYELŐSÉGE

Ikt.szám.: 16885/13.07.2018

Tanulmány a román nyelv tanulásáról és tanításáról Harghita megye iskoláiban

HARGHITA MEGYE TANÁCSA
ELEMZŐ CSOPORT

Contents

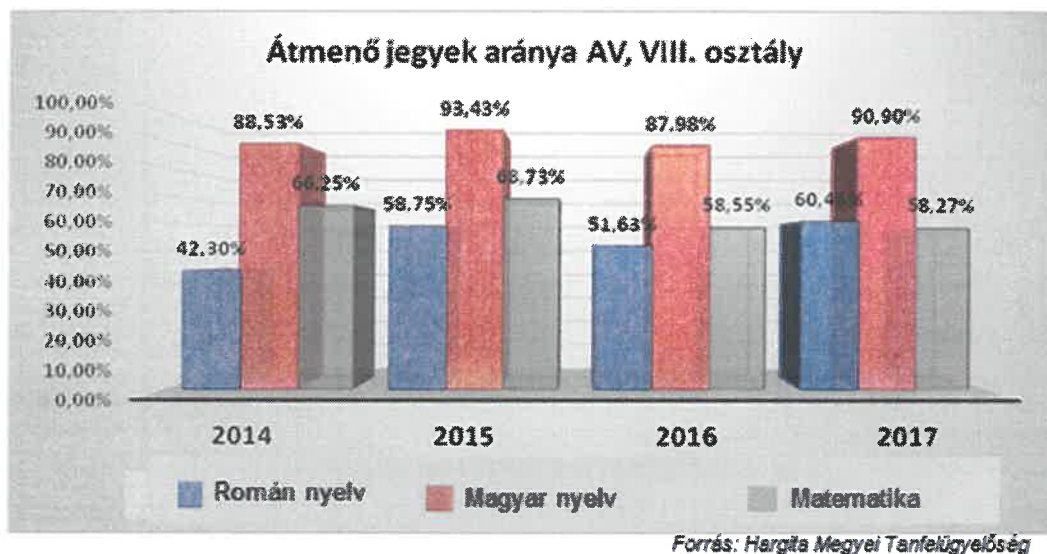
1. A kutatási program általános kerete, módszertana	3
2. A tanulói kérdőívek eredményei	6
3. A szülői kérdőívek eredményei	17
4. Tanári kérdőívek eredményei	32
5. Összehasonlító eredmények	45
6. Következtetések	52
7. A válaszadók problémamérsékelő javaslatai	53
8. Összegző javaslatok	57

1. A kutatási program általános kerete, módszertana

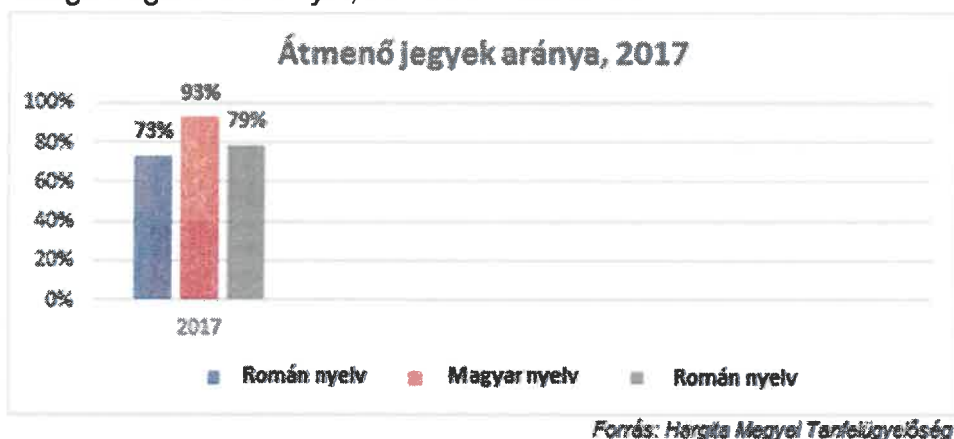
Hargita megye Tanácsa, Tanfelügyelősége, Hargita Megyéért Egyesület, Nevelési Tanácsadó és Erőforrás Központja 2017 októbere decembere között a román nyelv ismeretének állapotáról-megtaníthatóságának, megtanulhatóságának lehetőségeiről végzett kérdőíves kutatást Hargita megye iskoláiban. Hargita megye Tanácsa a kutatási munka kezdeményezője és haszonélvezője, a szakértői munkacsoport a három intézmény munkatársaiból állt össze.

A munkacsoport a román nyelv megtanulhatóságáról-megtaníthatóságáról gyűjtött tapasztalatokat, meglátásokat, kereste azt, miért okoz évről-évre problémát román nyelv és irodalomból a VIII. osztály végén bekövetkező abszolváló majd a XII. osztály végén ismereteket, készségeket mérő érettségivizsga.

Az abszolváló vizsga eredményei a 2013-2014, 2014-2015, 2015-2016, 2016-2017-ös tanévekben

Az érettségivizsga eredményei, 2016-2017-es tanév:

A kutatás célja abban segíteni Hargita megye tanulóit és fiataljait, hogy tanulják örömmel, és használják bizalommal a román nyelvet. A román nyelv hiányos ismeretének problémája felismert probléma, időszakonként a média kiemelt témája. A munkacsoport jelen kutatás erősségének tekinti azt, hogy objektív képet törekszik nyújtani a témára vonatkozóan számos ismeret, tapasztalat, meglátás egybegyűjtésével, feldolgozásával. A kutatás érthetővé minősítheti át tanulók, szülők, tanárok egyéni tapasztalatait, a média időszakos üzeneteit, változtatásra, cselekvésre szólíthatja a döntéshozókat. A munkacsoport tudatában van annak, hogy az eredmények várhatóan megosztják majd az olvasóközönséget, valamint annak, hogy az átfogó, részletes problémavizsgálat a probléma mérsékelését vonhatja maga után. Következésképpen a munkacsoport helyzetképet mutat be, jobbitási javaslatokat ismertet, középtávú mérsékelési lehetőségeket fogalmaz meg.

A munkacsoport kérdőíves felmérést végzett 2017 november 20-a és 29-e között hetedik és tizenegyedik osztályos tanulók, azok szülei és román tanárai körében. Köszönjük a válaszadóknak azt, hogy megosztották meglátásaikat, tapasztalataikat valamint az oktatási intézményeknek azt, hogy a kérdőívezést a javasolt módon lebonyolították. A megbízott munkacsoport 833 tanuló által kitöltött, 799 szülő által kitöltött, 136 román tanár által kitöltött kérdőív adatait összesítette. A román tanárok részére két nyelven szerkesztettünk kérdőívet: 43-at román anyanyelvű tanárok és 93-at magyar anyanyelvű tanárok részére. Véletlen mintavételi eljárással választottuk ki a hetedik és tizenegyedik tanulókat. A standard hiba 1,75%. A megkérdezettek mintájába azon tanulók szüleit választottuk be, akik a véletlen mintába bekerültek az eredmények összehasonlítása céljával. Hasonlóképpen a mintába került tanulók román tanárai töltötték ki a tanárok részére összeállított kérdőíveket.

Az Országos Statisztikai Hivatal adatai szerint, a 2011-ben zajlott népszámlálást követően, Hargita megye lakossága térségekre lebontva a következő: Csík-régió a megye lakosságának 35,4%-a, Udvarhely-régió: 27,5%, Gyergyó-régió: 16,2%, Keresztúr-régió: 10,7%, míg Maroshévíz-régió 10%. A magyar nemzetiségű lakosság aránya Hargita megyében: Csík-régió: 37%, Udvarhely-régió: 31%, Gyergyó-régió: 18%, Keresztúr-régió: 12%, Maroshévíz-régió 2%.

Hargita megye magyar nemzetiségű lakossága térségenként:

Térség	Városi környezet
Csík	36%
Udvarhely	48%
Gyergyó	37%
Keresztúr	29%
Maroshévíz	54%

Sursa: <http://www.recensamanromania.ro/rezultate-2/>

A munkacsoport hipotézisei:

- Hargita megye magyar anyanyelvű tanulói motiváltak a román nyelv elsajátítására.
- Fontos a román nyelv elsajátítása, ismerete úgy a tanulók, mint szülők, tanárok szerint.
- A román nyelv elsajátítása során a tanulók számos akadályba ütköznek.
- Hiányzik az összhang a tanulási tartalom, ismeretmennyiség, tankönyvek, módszerek és a nyelvtanulás lehetőségei között.

- A tanulóknak legalább annyira szerény sikerélményben van részük a román nyelv elsajátítása során, mint amilyenek a tanulási eredményeik.
- A román nyelvhez másként viszonyulnak a tanulók, mint a többi, iskolában tanulható nyelvhez.

A válaszadók összesített jellemzői:

Célcsoport	Osztály/Végzettség/ Régiség (%)			Nem (%)		Életkor (év) (%)					Foglalkozás (%)											
	Tanulók	Osztály			F	N	12-15		16-19		-		Tanuló									
VII		XI	-	62			38	-														
Szülők	Végzettség			20	80	≤30		30-39	40-49	50-59	≥60	Nem dolgozik	Szakképzett munkás	Szakmunkás	Szellemi dolgozó	Vezető	Vállalkozó					
	Alapfok	Középfok	Felsőfok			1	30	60	8	1	25							39	25	7	2	2
	15	64	21																			
Tanárok	Régiség			11	89	≤35		36-49	≥50		Romántanár											
	≤10	11-19	≥20			29	54	17	-	-												
	26	48	26																			

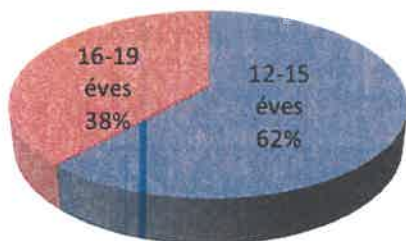
A válaszadók régióként:

Régió	A tanulók száma	A szülők száma	A tanárok száma
Csík	381	373	52
Udvarhely, Keresztúr	295	276	61
Gyergyó, Maroshévíz	157	150	23

2. A tanulói kérdőívek eredményei

a) A kutatásban VII. osztályos (12-15 évesek) és XI. osztályos (16-19 évesek) tanulók vettek részt. A tanulók évfolyamának kiválasztásánál fontos szempont volt az, hogy a válaszadásban a vizsgák terhe (, feszültség, fáradtság, túlterheltség stb.) ne befolyásolja a válaszadókat, így a két, további iskolai vagy szakmai életút szempontjából fontos vizsgaév előtt álló tanulók csoportjait kérdezték meg. Feltételezték, hogy a kiválasztott tanulói csoportok hasonlóságokat mutatnak válaszaikban a hozzájuk korban közelálló nyolcadikosokhoz/tizenkettedikesekhez valamint hatodikosokhoz/tizedikesekhez. Hargita megyében a 2017-2018-as tanévben 3137 tanuló hetedikes, közülük 2666 tanul magyarul. Líceumi osztályokban 2411 tizenegyedikes tanul, 1844 a magyar nyelven tanuló tizenegyedikesek száma. A III. éven tanuló szakképzésben részesülő tizenegyedikesek 633-an vannak, közülük 570 tanul anyanyelvén.

A válaszadók életkor szerinti eloszlása

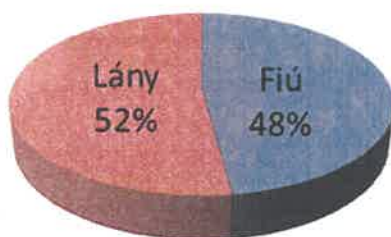

A válaszadó tanulók korcsoport szerinti eloszlása:

12-15 éves	62%
16-19 éves	38%

b) A kutatásban 4%-kal több lány vett részt, mint fiú.

A válaszadók nem szerinti eloszlása

A válaszadó tanulók nem szerinti eloszlása:

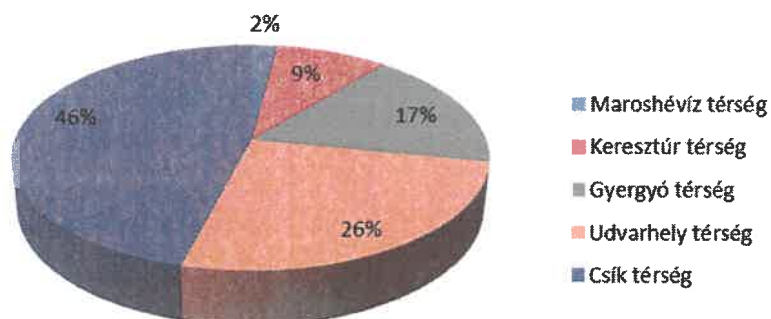
Fiú	47,80%
Lány	52,20%

c) Legtöbben a Csík-régióban töltötték ki kérdőívet, legkevesebben Maroshévíz térségben. Az arányok megfelelnek Hargita megye magyar nemzetiségű lakossága térségek szerinti arányainak.

A válaszadó tanulók régiónkénti eloszlása:

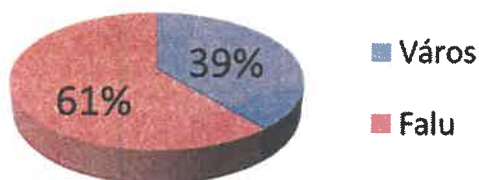
Csík térség	46%
Udvarhely térség (tartalmazza Keresztúr térséget is)	35%
Gyergyó térség (tartalmazza Maroshévíz térséget is)	19%
Összesen	100%

A válaszadók térségenkénti eloszlása

d) A válaszadó tanulók jelentős hányada vidéken él.

A válaszadók település szerinti eloszlása

Város	39%
Falu	61%
Összesen	100%

e) Több VII. osztályos tanuló válaszolt a kérdőív kérdéseire, mint XI. osztályos. Megjegyezzük, hogy IX. osztálytól a fiatalok egy része szakiskolában tanul, így kisebb az érettségvizsgát megcélzó líceumban tanuló tizenegyedikes.

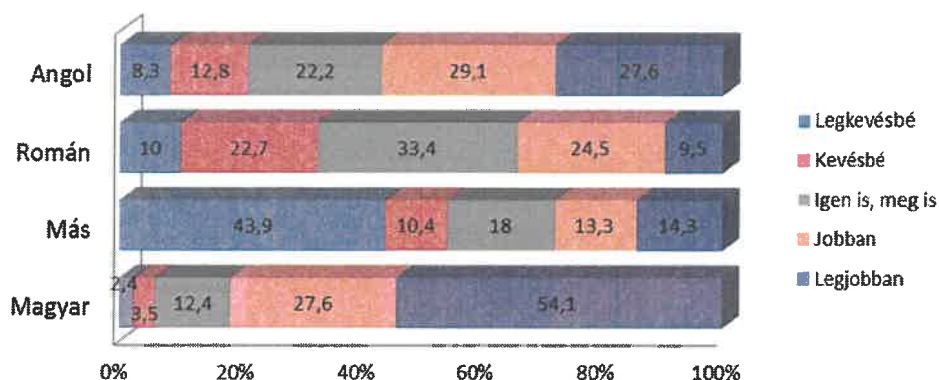
A tanulók osztályok szerinti megoszlása:

VII. osztályos	59%
XI. osztályos	41%

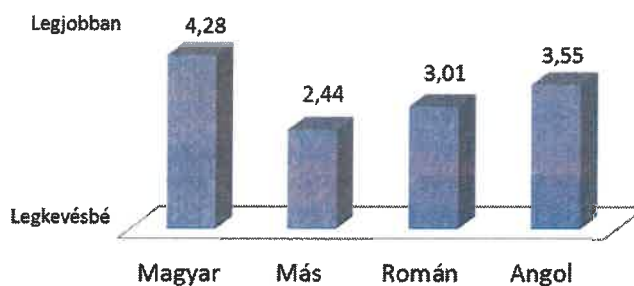
Mennyire szereted az alábbi nyelveket?

Mennyire szereted az alábbi nyelveket?	Magyar (%)	Román (%)	Angol (%)	Más (%)
Legkevésbé	2	10	8	44
Kevésbé	4	23	13	10
Szereted is, meg nem is	12	33	22	18
Inkább szereted	28	24	29	13
Nagyon szereted	54	10	28	14

Mennyire szereted az alábbi nyelveket (%)?

Átlagban mennyire szeretik a diákok az alábbi tantárgyakat

1. A megkérdezettek számára a legkedvesebb nyelv az anyanyelvük, melyet a kedveltségi skálán az angol majd a román követ. Az érveléseket a tanulmány 8. pontja tartalmazza. A román nyelvénél legtöbbször a Szeretem is meg nem is választ, az angolnál pedig az Inkább szeretem választ jelölik.

Mennyi volt az átlagod az előző tanévben románból?

Kisebb mint 5-ös	0%
5-6	32%
7-8	37%
9-10	31%
Összesen	100%

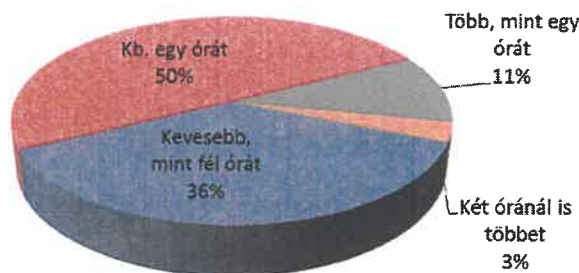

2. A tanulók harmadának kisebb román nyelv és irodalomból az általánosa, mint 7-es.

Témánk szempontjából fontosnak gondoltuk megtudni, mennyi időt fordítanak a tanulók mindennapjaik délutánjain a román nyelv tanulására:

3. *Mennyi időt fordítasz naponta tanórák után a román nyelv tanulására?*

Mennyi időt fordítasz naponta tanórák után a román nyelv tanulására?

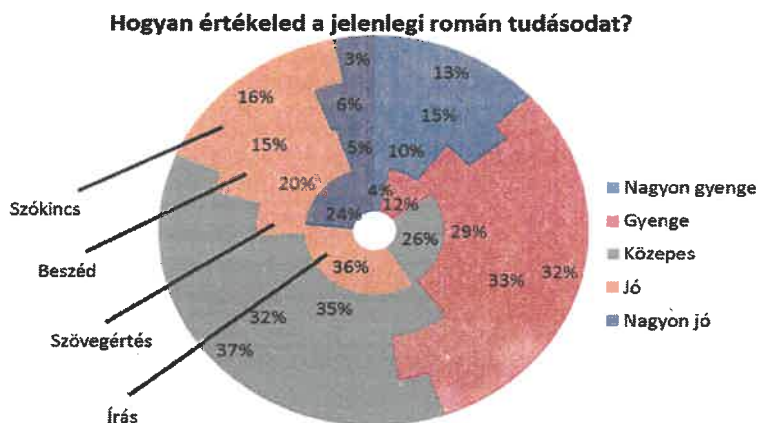

Kevesebb, mint fél órát	36%
Kb. egy órát	50%
Több, mint egy órát	11%
Két óránál is többet	3%
Összesen	100%

Az eredmények azt mutatják, hogy a tanulók fele naponta több, mint egy órát tanul román nyelv és irodalomból. Az időráfordítás jelentősnek tekinthető, különösen, ha azt is számításba vesszük, hogy hetente több, mint 30 tanórája van egy tizenéves tanulónak, és a román nyelv és irodalom nem az egyetlen tantárgy, amiből készülnie kell.

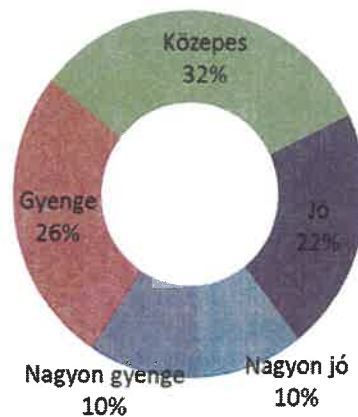
Kíváncsiak voltunk, hogyan értékelik a tanulók román nyelvtudásukat a nyelvismereti területek függvényében.

4. *Hogyan értékeled a jelenlegi román nyelvtudásodat?*

Hogyan értékeled a jelenlegi román nyelvtudásodat?	Írás	Szövegértés	Beszéd	Szókincs
Nagyon gyenge	4%	10%	15%	13%
Gyenge	11%	29%	33%	32%
Közepes	25%	35%	32%	37%
Jó	36%	20%	14%	15%
Nagyon jó	24%	6%	6%	3%
Összesen	100%	100%	100%	100%

A megadott készségek alapján eképpen értékelik a diákok román nyelvtudásukat:

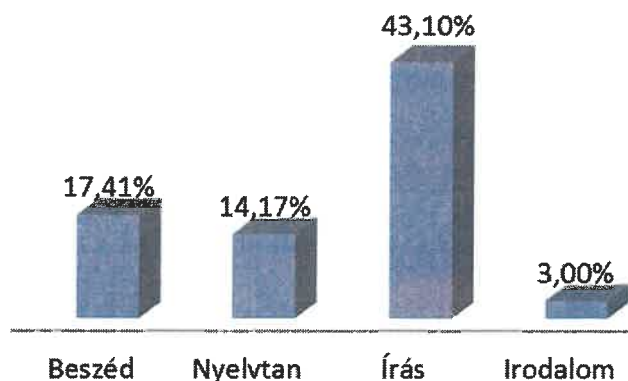

A kutatás eredményei azt mutatják, hogy Hargita megye tanulói jónak az írott nyelvismeretben értékelik magukat, míg gyengének a beszédben: Tudnak írni, de nem tudnak beszélni.

5. Mit gondolsz, mi az erősséged román nyelvismeretből?

A beszéd	17%
A nyelvtan	14%
Az írás	43%
Az irodalom	3%
Nem válaszolt.	22%

Mi az erősséged román nyelvismeretből?

Eredményeink szerint Harghita megye magyar nemzetiségű tanulói eredményesek az írott nyelvhasználatban, gyengék a nyelvismeret többi területén, nagyon gyengék irodalomból. A tanulók ötöd része nem válaszolt a kérdésre.

6. Meglátásod szerint mit hasznos megtanulnod?

Meglátásod szerint mit hasznos megtanulnod?	
Szabadon kifejezni magad.	60%
Megértetni magad minden helyzetben.	41%
Amit a vizsgán kérnek.	30%
Ami segít hivatalokban eligazodni.	27%
Ott szeretnél boldogulni, ahol nem kell a román nyelv.	12%
Semmit, nem érdekel.	2%
Leveleket, kéréseket megírni.	1%
Egyebet.	1%

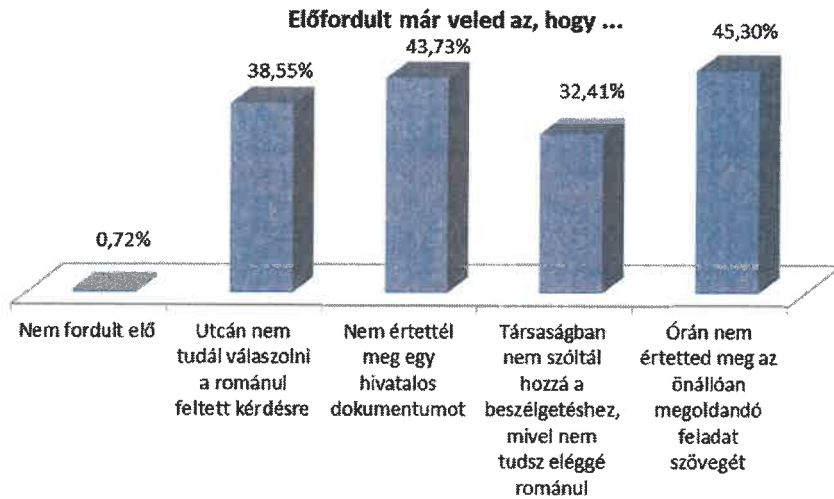
Meglátásod szerint mit hasznos megtanulnod?

A tanulók azt a nyelvismereti területet vélik leghasznosabbnak birtokba venni, amelyből a leggyengébbek, azaz a szóbeli kommunikációt. Ki is jelentik, hogy legfontosabb az volna számukra, hogy román nyelven tudjanak beszélni, megértetni magukat minden helyzetben. A vizsgákra való felkészülés hasznosság szempontjából a harmadik helyen áll a tanulók meglátása szerint.

A román nyelvhasználattal kapcsolatos tanulói tapasztalatokat a 15. táblázatban összesítettük.

7. Előfordult már veled az, hogy...

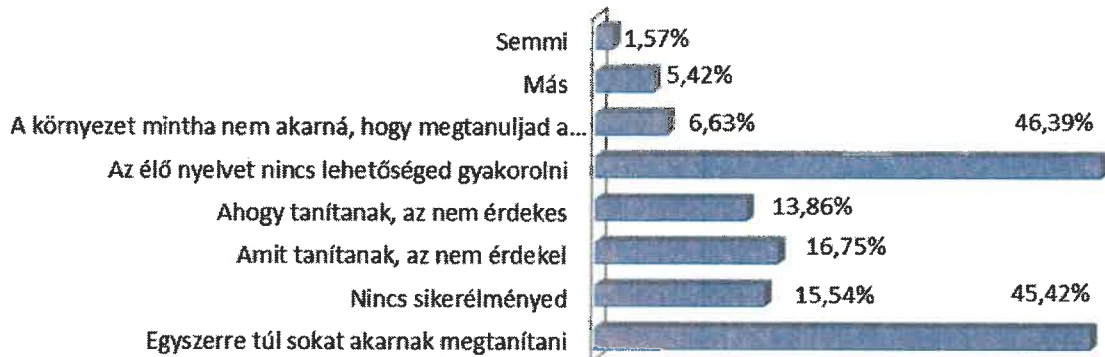
<i>Előfordult már veled az, hogy...</i>	
<i>Nem fordult elő</i>	<i>1%</i>
<i>Utcán nem tudál válaszolni a románul feltett kérdésre.</i>	<i>39%</i>
<i>Nem értettél meg egy hivatalos dokumentumot.</i>	<i>44%</i>
<i>Társaságban nem szóltál hozzá a beszélgetéshez, mivel nem tudsz eléggé románul.</i>	<i>32%</i>
<i>Órán nem értetted meg az önállóan megoldandó feladat szövegét.</i>	<i>45%</i>

A tanulók válaszai azt tükrözik, hogy negatív tapasztalataik vannak a román nyelv használatára vonatkozóan: nem értették meg a hozzájuk intézett kérdéseket, nem nyilvánultak meg társaságban a nyelvismereti hiányosságaik miatt, nem értették meg önállóan a tanórán kapott feladatot. 1% alatt van azon tanulók aránya, akik feltalálják magukat/boldogulnak olyan élethelyzetekben, ahol román nyelvismeretre van szükségük. A tanulók több választ is jelölhettek.

A román nyelv megtanulásának tapasztalt akadályait a 16. táblázat és...ábra tartalmazza/teszi szemléletessé.

8. *Hogy érzed, mi akadályoz a román nyelv megtanulásában?*

Hogy érzed mi akadályoz a román nyelv megtanulásában?

<i>Hogy érzed, mi akadályoz a román nyelv megtanulásában?</i>	
<i>Egyszerre túl sokat akarnak megtanítani.</i>	45%
<i>Nincs sikerélményed.</i>	16%
<i>Amit tanítanak, az nem érdekel.</i>	17%
<i>Ahogy tanítanak, az nem érdekes.</i>	14%
<i>Az élő nyelvet nincs lehetőség gyakorolni.</i>	46%
<i>A környezet mintha nem akarná, hogy megtanuljad a nyelvet.</i>	7%
<i>Más.</i>	5%
<i>Semmi.</i>	2%

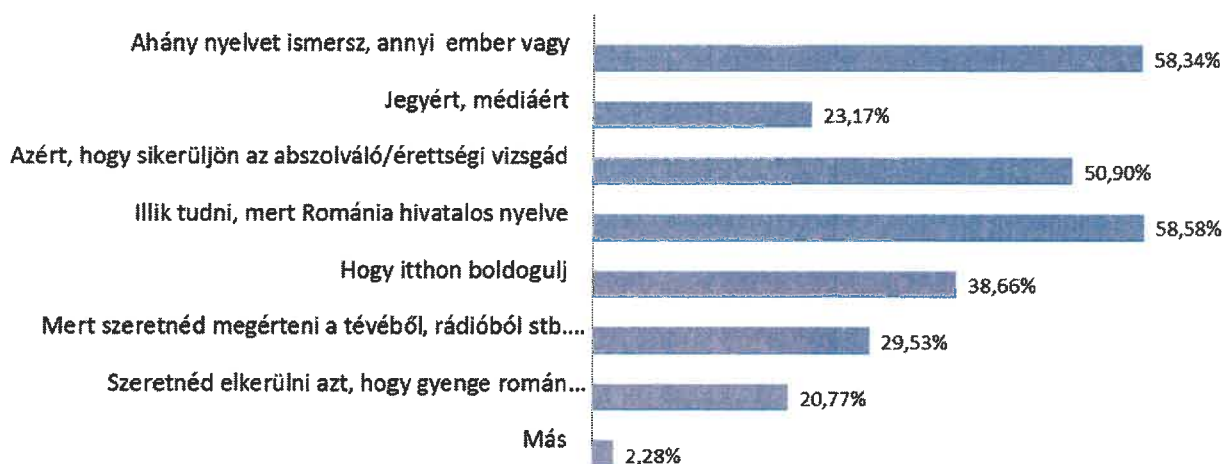
A tanulók több válaszlehetőséget is bejelölhettek: közel minden másodikuk érzi úgy, nincs lehetősége a román nyelvet gyakorolni valamint, hogy egyszerre túl sokat akarnak megtanítani román nyelvből az iskolában. Ugyanakkor minden hatodik tanuló kijelenti, hogy a román nyelv megtanulásában nincs sikerélménye.

A *Miért szükséges, hogy tudjál románul?* kérdés válaszaiból két dolog különösen hangsúlyos, éspedig: Ahány nyelvet ismersz, annyi ember vagy. (58%), és Illik tudni, mert Románia hivatalos nyelve. (59%) Az, hogy sikerüljön az abszolváló és/vagy érettségvizsga a fontosságok harmadik helyén szerepel.

9. Miért szükséges, hogy tudjál románul?

Miért szükséges, hogy tudjál románul?	
Ahány nyelvet ismersz, annyi ember vagy.	58%
Jegyért, médiáért.	23%
Azért, hogy sikerüljön az abszolváló/érettségi vizsgád.	51%
Illik tudni, mert Románia hivatalos nyelve.	59%
Hogy itthon boldogulj.	39%
Mert szeretnéd megérteni a tévéből, rádióból stb. szerzett információkat.	30%
Szeretnéd elkerülni azt, hogy gyenge román nyelvtudásod miatt bántsanak.	21%
Más	2%

Miért szükséges, hogy jól tudj románul beszélni?

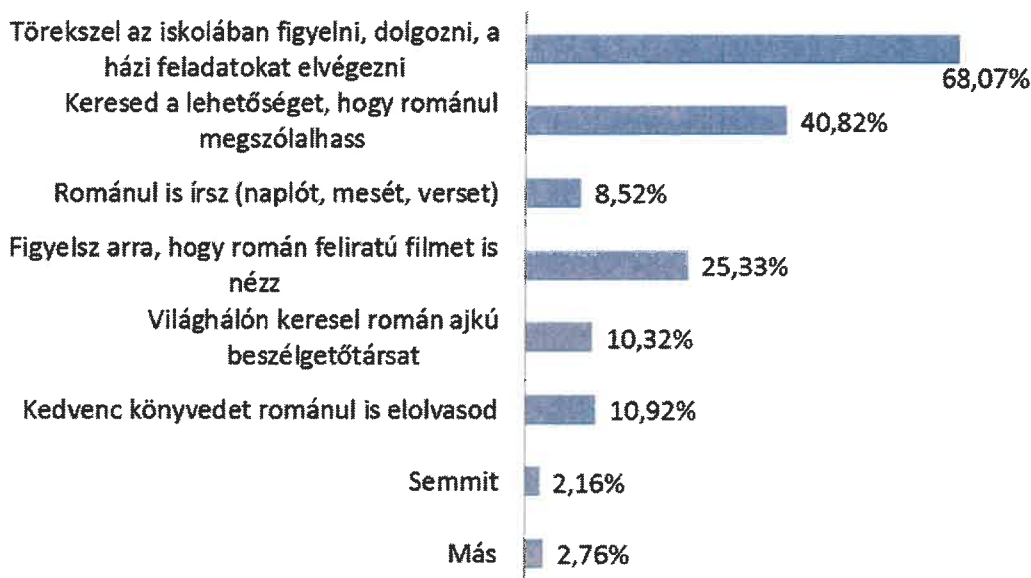

Megkérdeztük a diákokat, mivel tudnak ők hozzájárulni ahhoz, hogy jól megtanulják a román nyelvet. Válaszaikat a 18. táblázat és...ábra szemlélteti.

10. Mit tehetsz azért, hogy jól megtanuld a román nyelvet?

Mit tehetsz azért, hogy jól megtanuld a román nyelvet?	
Törekszel az iskolában figyelni, dolgozni, a házi feladatokat elvégezni.	68%
Keresed a lehetőséget, hogy románul megszólalhass.	41%
Románul is írsz (naplót, mesét, verset).	9%
Figyelsz arra, hogy román feliratú filmet is nézz.	25%
Világhálón keresel román ajkú beszélgetőtársat.	10%
Kedvenc könyvedet románul is elolvasod.	11%
Semmit	2%
Más	3%

Mit tehetsz azért, hogy jól megtanuld a román nyelvet?

A tanulók belátják azt, hogy elsősorban az iskola nyújtja számukra a román nyelv megtanulásának lehetőségét, és ott célszerű aktívnak, motiváltnak, szorgalmasnak lenniük (68%). Azt is érzékelik, hogy keresniük kell a megszólalás lehetőségét, és élniük vele (41%). Százból két tanuló látja úgy, hogy semmit sem tehet román nyelvtudása gyarapításáért. Arra engednek következtetni az eredményeink, hogy a tanulók akarják/szeretnék a birtokolni a román nyelvet.

11. Mi segíthet a román nyelv eredményes megtanulásában?

Mi segíthet a román nyelv eredményes megtanulásában?	
Olyan házi feladatokat adjon a tanár, amelyekkel a diák egyedül boldogul.	43%
Vizsgákon idegen nyelvként kérjék a románt.	31%
A magánórák.	17%
Kevesebbet kelljen általában tanulni, hogy lehessen az iskolában vagy máshol a beszélt nyelvet gyakorolni.	35%
Szervezzenek a településeden ingyenes kommunikációs román órákat.	19%
Szervezzenek román nyelvtáborokat.	19%
Biztassanak, és ne szidjanak.	28%
Létesítsenek és ápoljanak az iskolák testvérkapcsolatokat román iskolákkal.	15%
Más.	3%

Mi segíthet a román nyelv eredményes megtanulásában?

A tanulók 43%-a állítja, hogy a román nyelv megtanulásában segítené őt, ha olyan házi feladatot kapna, amit egyedül el tud végezni. Hetedikes és tizenegyedikes évfolyamok tanulói közül 3-ból 1 nem boldogul segítség nélkül a román házfeladatokkal! Az iskolai túlterheltség oldása, azaz általában a kevesebb házi feladat lehetőséget nyújtana az élő román nyelv gyakorlására az iskolában vagy iskolán kívül a válaszadók 35%-a szerint. A tanulók harmada áhítozik arra, hogy vizsgák alkalmával a román nyelv és

irodalmat idegen nyelvként kérik. Közel 30% azok részaránya is, akik a biztatást motiválóbbr erőnek érznek, mint a szidást.

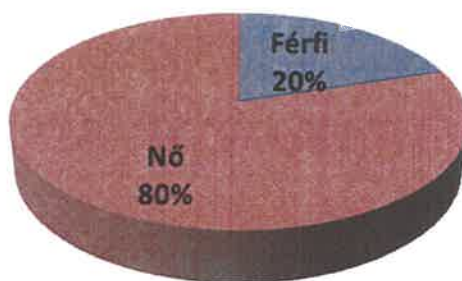
Az eredményekből arra következtethetünk, hogy fontos a tanulóknak a román nyelv elsajátítása-birtoklása, látják a témára vonatkozó hiányosságait, viszont tudatában vannak a probléma –méréskelés lehetőségeinek is.

3. A szülői kérdőívek eredményei

a) A válaszadók szülők neme

	<i>Abszolút érték</i>	<i>Relatív érték</i>
Férfi	161	20%
Nő	638	80%
Összesen	799	100%

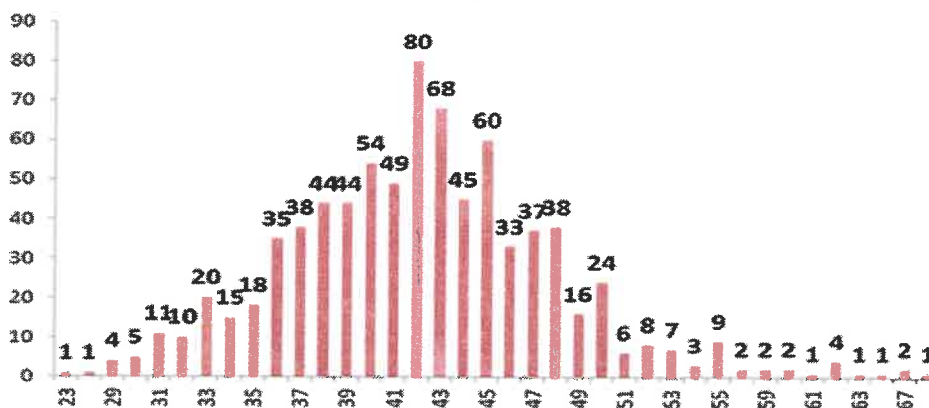
A válaszadó szülők neme

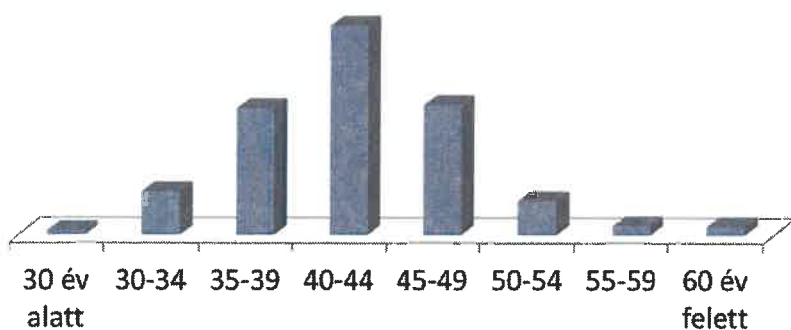
Az esetek többségében nők (anyák) válaszoltak a kérdésekre. Feltételezzük, hogy rendszerint az anyák vállalt feladata gyermekeik nevelése, támogatása, ellenőrzése, azért válaszolt négyszer több nő, mint férfi.

b) A válaszadó szülők életkora

A válaszadó szülők életkora (év)

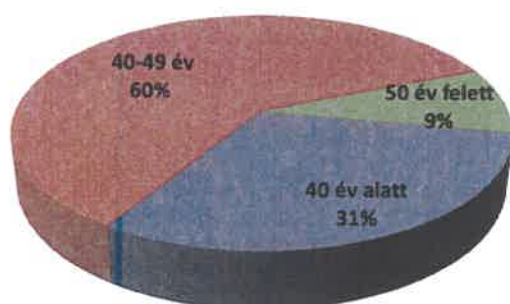
A válaszadó szülők életkora

1. Csoportosítás :

Életkor	Részarány
30 év alatt	1%
30-34	8%
35-39	22%
40-44	37%
45-49	23%
50-54	6%
55-59	2%
60 év felett	1%
Összesen	100%

A válaszadók életkora

A szülők több, mint fele a negyvenes éveit tölti, nagyon fiatal illetve nagyon időskorú válaszadók is vannak a körükben.

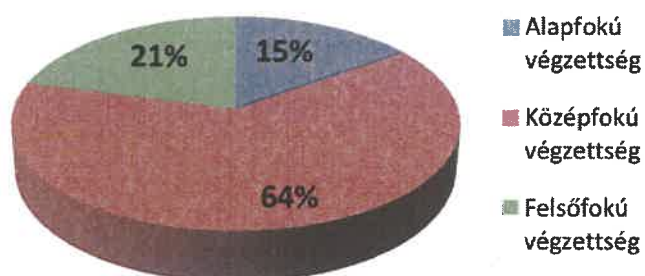
c) A válaszadó szülők végzettsége

Végzettség	%
8 osztály vagy annál kevesebb	15
10 osztály vagy szakiskola	24
Érettségi	36
Főiskola	3
Egyetem, mesteri, doktori	21
Nem válaszolt	1
Összesen	100

Összevont végzettségi mutatók:

Végzettség	%
Alapfokú végzettség (Alapfok: 8 osztály vagy annál kevesebb)	15
Középfokú végzettség (10 osztály vagy szakiskola, érettségi, főiskola)	64
Felsőfokú végzettség (Felsőfok: egyetem, mesteri, doktori)	21
Összesen	100

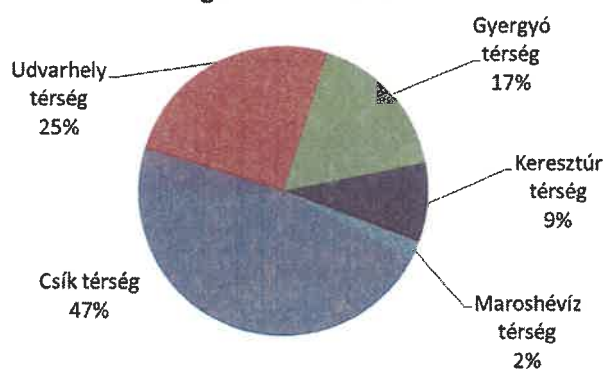
A válaszadók végzettsége

- d) A szülők térség szerinti megoszlása:
e)

Csík térség	47%
Udvarhely térség (tartalmazza Keresztúr térséget is)	34%
Gyergyó térség (tartalmazza Maroshévíz térséget is)	19%

Régiókkénti eloszlás

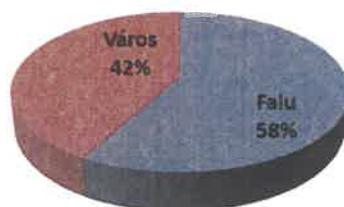

Adataink tükrözik Hargita megye magyar lakosságának arányait: hasonlóképpen, mint a tanulóknál, legtöbb válaszadó szülő a Csík-régióban él, legkevesebb a Maroshévíz-régióban.

A válaszadó szülők település szerinti megoszlása:

Város	Falu
42%	58%

A válaszadók lakhelyük szerinti eloszlása

Több a vidéken/falun élő válaszadó szülő, mint a városon élő.

f) A szülők foglalkozása:

A válaszadók jelenlegi foglalkozása	
Nem dolgozik/Nincs munkaviszonya	25%
Segédmunkás, betanított munkás	39%
Szakmunkás	25%
Értelmiségi, egyéb szellemi	7%
Vezető beosztásban dolgozik	2%
Vállalkozó, önfoglalkoztató tulajdonos	2%

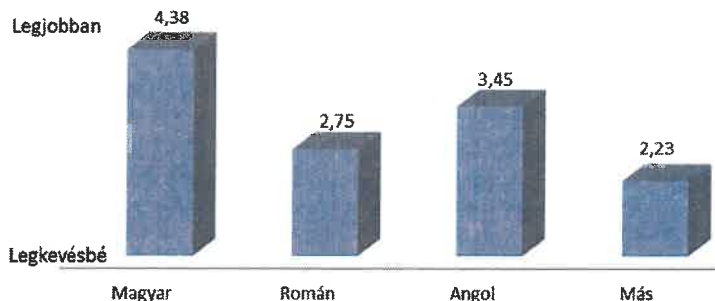
A válaszadók jelenlegi foglalkozása

1. Melyik nyelvet szereti leginkább a gyermeke?

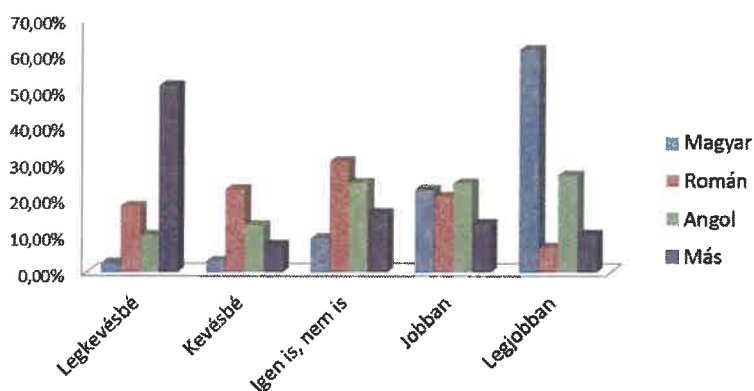
Melyik nyelvet szereti leginkább a gyermeke?				
	A magyar nyelvet	A románt	Az angolt	Mást.
Legkevésbé	3%	18%	10%	52%
Kevésbé	3%	23%	13%	8%
Szereti is, meg nem is	9%	31%	25%	17%
Inkább szereti	23%	21%	25%	14%
Legjobban	62%	7%	27%	9%
Összesen	100%	100%	100%	100%

A szülők véleménye szerint átlagban mennyire szeretik a diákok az alábbi nyelveket(1-5)?

A módusz a válaszadók zöme által megjelölt érték. Például az angol nyelv esetében a legtöbb válaszadó a „legjobban”-t választotta.

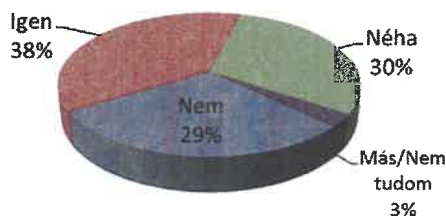
Melyik nyelvet szereti gyermeke leginkább?

Ahogy az várható volt, a szülők hasonló választ adtak, mint a gyermekeik arra a kérdésre, hogy Melyik nyelvet szereti leginkább a gyermeke?, azaz első helyen az anyanyelvük/a magyar nyelv áll, második helyen az angol, harmadik helyen a román. A román nyelv esetében a leggyakrabban megjelölt válasz a: Szereti is, meg nem is volt.

2. Gyermeke szívesen tanulja a román nyelvet?

Gyermeke szívesen tanulja a román nyelvet?

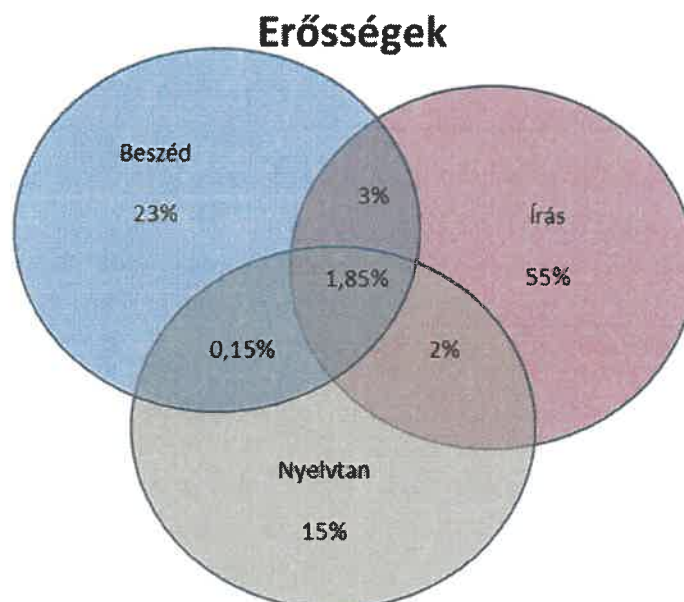
<i>Gyermeke szívesen tanulja a román nyelvet?</i>	
Nem	29%
Igen	38%
Néha	30%
Más/Nem tudom.	3%
Összesen	100%

A szülők 29%-a tapasztalja azt, hogy gyermeke nem tanulja szívesen a román nyelvet, határozott igennel a megkérdezett szülők 38%-a válaszolt.

3. Megkérdeztük a szülőktől, mi az erőssége gyermeküknek a román nyelv tanulásában. Akár a tanulók, szüleik is azt válaszolták, hogy az írás. Azonban azt is gondolják, hogy a nyelvtan nagyobb megpróbáltatást jelent gyermekeiknek, mint a szóbeli kommunikáció.

<i>Nyelvismereti területek</i>	<i>%</i>
Beszéd	23
Írás	51
Nyelvtan	16
Semmi	7
Nem tudom	9

Az ábrán nem szerepelnek a „nem tudom” és a „semmi” ítemek.

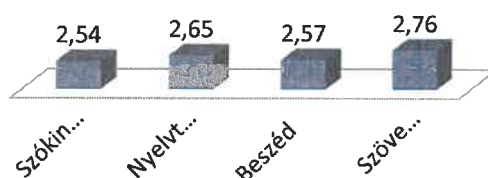

4. Román nyelvtudás a nyelvismereti területek szerint szülői szemmel (%)

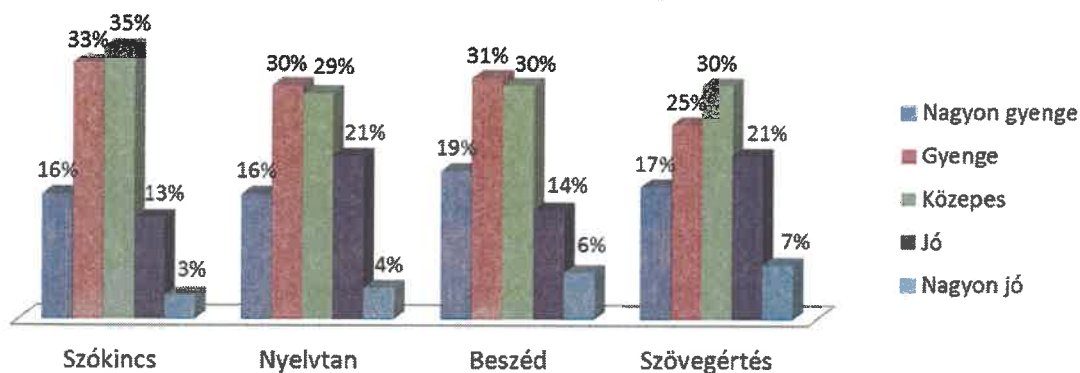
	Szókincs	Nyelvtan	Beszéd	Szövegértés
Nagyon gyenge	16%	16%	19%	17%
Gyenge	33%	30%	31%	25%
Közepes	35%	29%	30%	30%
Jó	13%	21%	14%	21%
Nagyon jó	3%	4%	6%	7%
Összesen	100%	100%	100%	100%

Nagyon jóra kevés (3%-7%) szülő becsülte gyermeke nyelvtudását a nyelvsajátítási területeket figyelembe véve: a szókincsbirtoklás kapta a legkevesebb, a szövegértés a legtöbb jelölést a nagyon jó becslésekből.

Átlagban a szülők szerint a gyerekük romántudása (1-Nagyon gyenge, 5-Nagyon jó)

Hogyan értékeli gyermeke jelenlegi romántudását?

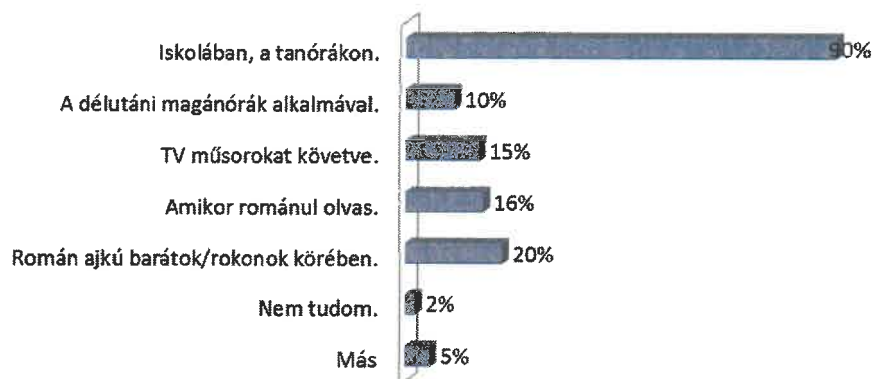

A szülők úgy vélik, hogy gyermekeik legnehezebben a beszéddel, szókinccsel boldogulnak román nyelvből, ezt követően a nyelvtannal, szövegértéssel. Azon szülők részaránya, akik jónak ítélik gyermekeik román nyelvtudását minden nyelvismereti területen 10 és 20% között van.

Hargita-megyében a tanulók a román nyelvet az iskolában, a tanórákon használják, a szülők 90%-nak meglátása szerint.

5. Milyen helyzetekben használja gyermeke a román nyelvismeretét?

Milyen helyzetekben használja gyereke a román nyelvismeretét?

<i>Milyen helyzetben használja gyereke a román nyelvismeretét?</i>	
Iskolában, a tanórákon.	90%
A délutáni magánórák alkalmával.	10%
TV műsorokat követve.	15%
Amikor románul olvas.	16%
Román ajkú barátok/rokonok körében.	20%
Nem tudom.	2%
Más	5%

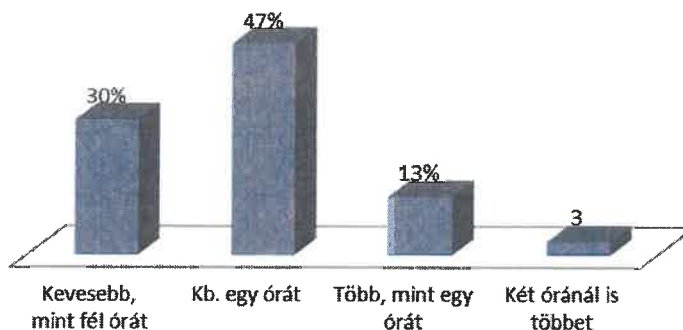
6. Gyerekükhöz hasonlóan, a szülők is kijelentik, hogy az iskolás naponta tanórák után átlagban 1 órát a román nyelv és irodalom órákra való felkészüléssel tölt. Nagyon soknak tekinthető ez, ha azt is számításba vesszük, hogy hetente harmincnál több órát töltenek az iskolában a gyermekek, és a román óra nem az egyetlen, amelyre készülniük kell.

Mennyi időt fordít gyermeke naponta a román nyelv tanulásra?

<i>Mennyi időt fordít gyermeke naponta a román nyelv tanulásra?</i>	<i>%</i>
Kevesebb, mint fél órát.	30
Kb. egy órát.	47
Több, mint egy órát.	13
Két óránál is többet.	3
Nem tudom.	3
Változó, tananyagtól függő.	4

Mennyi időt fordít gyermeke naponta a román nyelvtanulására?

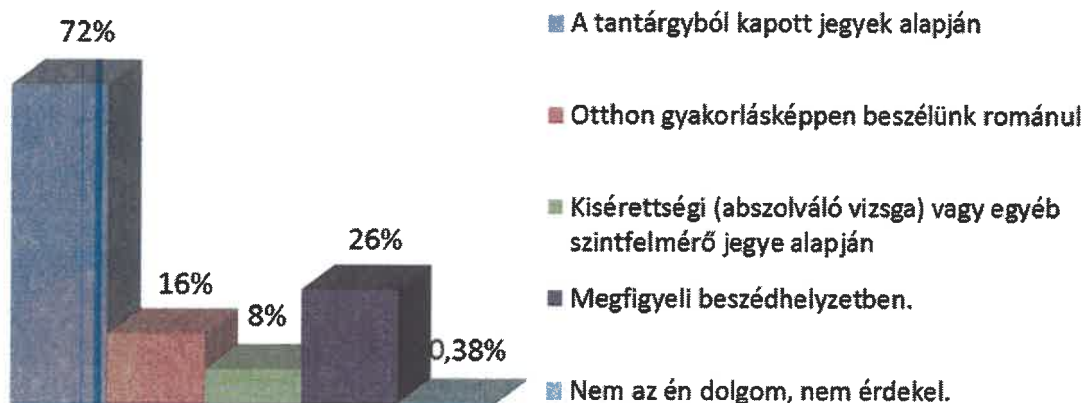

7. A *Hogyan méri fel szülőként gyermeke nyelvtudását?* kérdés válaszaiból megtudtuk, hogy a szülők több, mint 70%-a gyermeke ismeretszintjét az iskolai eredményei alapján értékeli. A szülők közel 16%-a gyermekével tanul otthon délutánonként (VII. és XI. osztályokban) 26%-uk pedig követi, lehetőségei szerint, amint az román nyelven beszél.

<i>Hogyan méri fel szülőként a gyermeke nyelvtudását?</i>	
<i>A tantárgyból kapott jegyek alapján</i>	72%
<i>Otthon gyakorlásképpen beszélünk románul</i>	16%
<i>Kisérettségi (abszolváló vizsga) vagy egyéb szintfelmérő jegye alapján</i>	8%
<i>Megfigyeli beszédhelyzetben.</i>	26%
<i>Nem az én dolgom, nem érdekel.</i>	0%
<i>Egyéb</i>	4%

Az *egyéb* címszó alatt a válaszadók többsége gyermeke nyelvtudását a házi feladatok és a tanulás követése által méri fel.

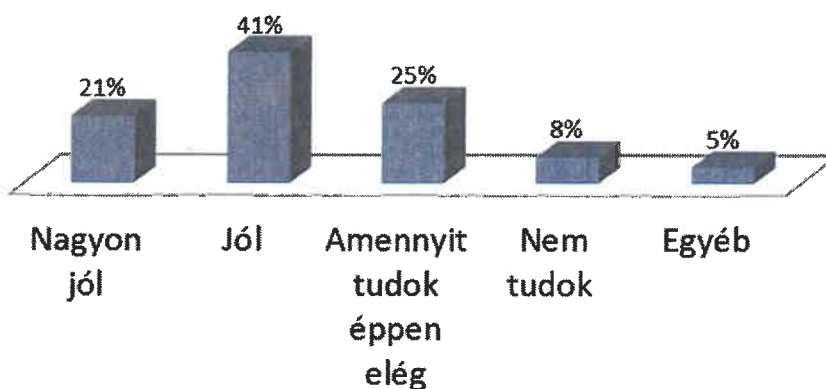
Hogyan méri fel szülőként a gyermeke nyelvtudását?

8. Kíváncsiak voltunk arra is, mennyire birtokolják a román nyelvet Hargita megye hetedikeseinek és tizenegyedikeseinek szülei az *Őn mennyire tud románul?* kérdéssel. Minden ötödik állítja, hogy nagyon jól tud románul, minden kilencedik, hogy nem tud románul, és kevéssel 40% fölött van azon szülők részaránya, akik jól birtokolják a nyelvet. Amennyit tudok, éppen elég - jelenti ki a válaszadók negyed része.

<i>Nagyon jól</i>	<i>Jól</i>	<i>Amennyit tudok éppen elég</i>	<i>Nem tudok</i>	<i>Egyéb</i>
21%	41%	25%	8%	5%

În ce măsură cunoașteți dvs. limba română?/Őn mennyire tud románul?

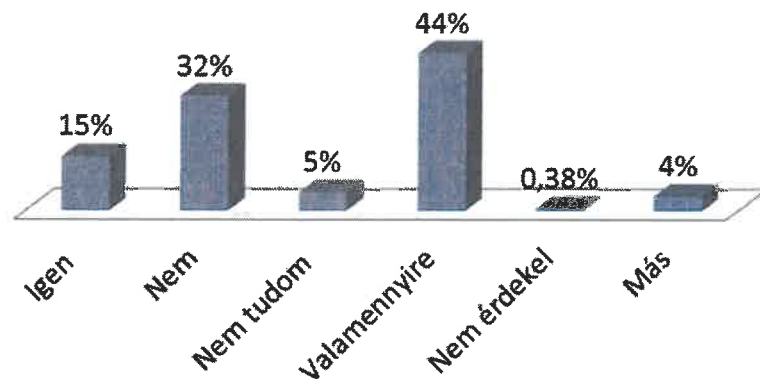

Az *egyéb* kategóriában a válaszadók többsége a román nyelvtudását nem tartja megfelelőnek..

9. A szülők tudatában vannak annak, hogy napjainkban az iskolarendszer közepes szintű használható tudást tud nyújtani a tanulóknak, a valamennyire válaszbba foglalva, (44%): *Őn szerint, Hargita megye óvodáiban-iskoláiban meg lehet tanulni jól románul?* Úgy véli a válaszadók harmada (32%), hogy az iskola nem készíti fel megfelelően román nyelvből a tanulókat .

<i>Igen</i>	<i>Nem</i>	<i>Nem tudom</i>	<i>Valamennyire</i>	<i>Nem érdekel</i>	<i>Más</i>
15%	32%	5%	44%	0%	4%

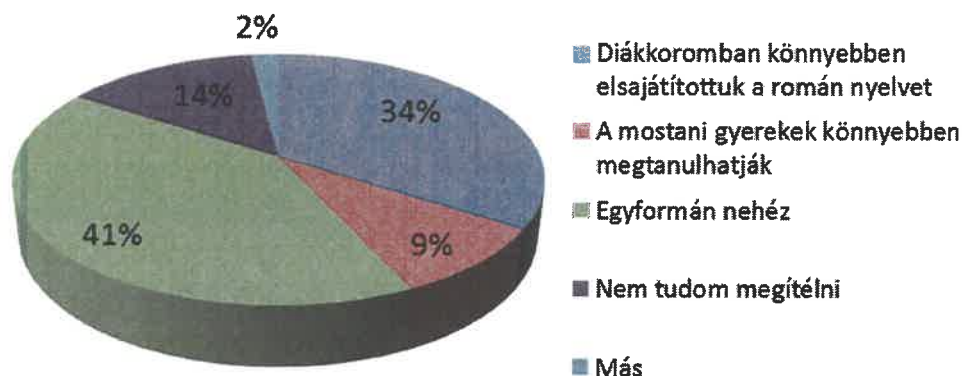
Ön szerint, Hargita megye óvodáiban-iskoláiban meg lehet tanulni jól románul?

10. A megkérdezett szülők nagy része (41%) kijelenti, hogy az ő gyermekkorában is nehéz volt románul megtanulni. Harmaduk vélekedik úgy (34%), hogy évtizedekkel korábban egyszerűbb/örömtelibb volt a román nyelvtanulás.

Mit gondol, Önnek volt egyszerűbb románul megtanulnia vagy napjainkban a gyerekének?	
Diákkoromban könnyebben elsajátítottuk a román nyelvet.	34%
A mostani gyerekek könnyebben megtanulhatják.	9%
Egyformán nehéz.	41%
Nem tudom megítélni.	14%
Más	2%
Összesen	100%

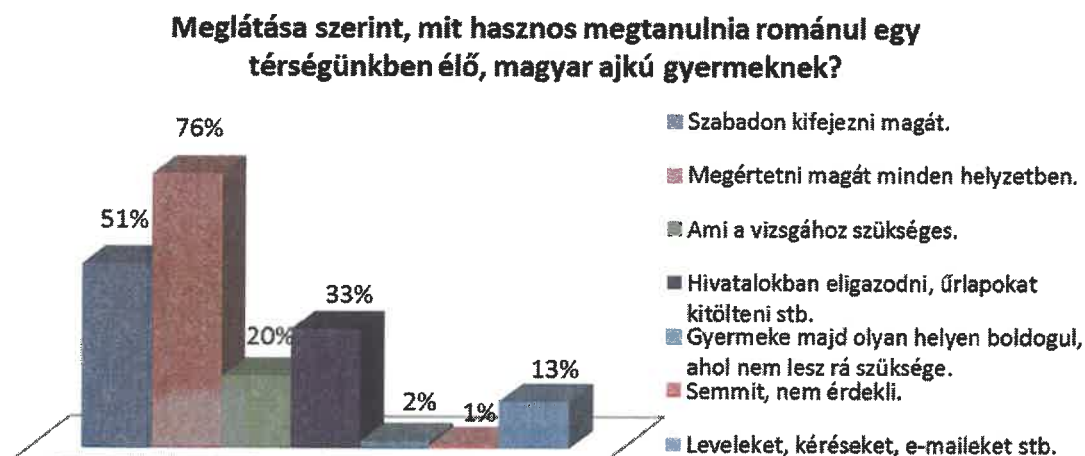
Mit gondol, Önnek volt egyszerűbb románul megtanulnia vagy napjainkban a gyerekének?

11. Meglátása szerint, mit hasznos megtanulnia románul egy térségünkben élő, magyar ajkú gyermeknek? A szülők háromnegyed része (76%) úgy látja, hogy fontos az, hogy

a tanulók meg tudják értetni magukat románul minden helyzetben. A válaszadók fele (51%) véli azt, hogy fontos a szabad, könnyed önkifejezés románul. (Tanulóknál ezek az arányok 41% és 60%)

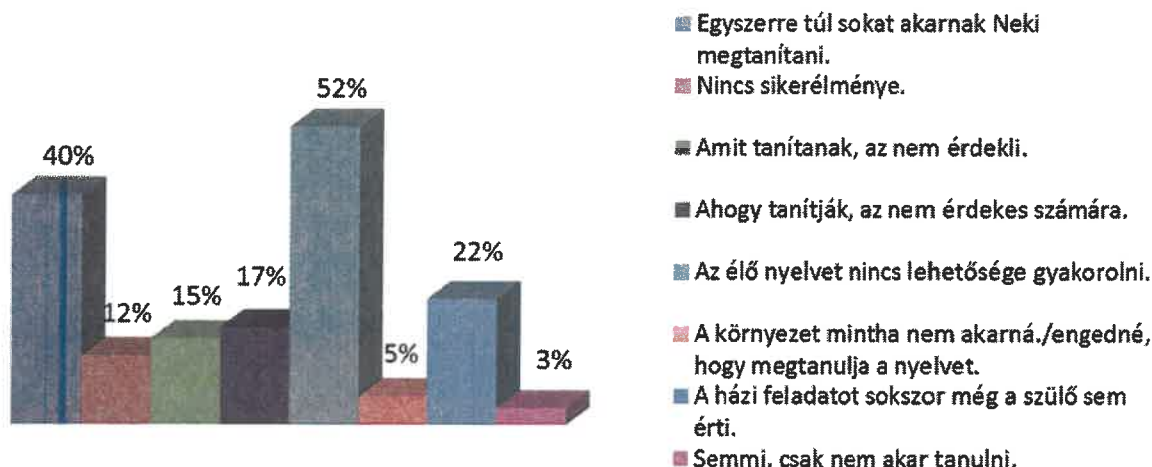
<i>Meglátása szerint, mit hasznos megtanulnia románul egy térségünkben élő, magyar ajkú gyermeknek?</i>	
<i>Szabadon kifejezni magát.</i>	51%
<i>Megértetni magát minden helyzetben.</i>	76%
<i>Ami a vizsgához szükséges.</i>	20%
<i>Hivatalokban eligazodni, űrlapokat kitölteni stb.</i>	33%
<i>Gyermeke majd olyan helyen boldogul, ahol nem lesz rá szüksége.</i>	2%
<i>Semmit, nem érdekl.</i>	1%
<i>Leveleket, kéréseket, e-maileket stb.</i>	13%
<i>Egyéb</i>	2

12.A *Hogy érzi, mi akadályozza gyermekét a román nyelv megtanulásában?* kérdésre hasonló válaszokat kaptunk, mint a tanulóktól:

<i>Hogy érzi, mi akadályozza gyermekét a román nyelv megtanulásában?</i>	
<i>Egyszerre túl sokat akarnak Neki megtanítani.</i>	40%
<i>Nincs sikerélménye.</i>	12%
<i>Amit tanítanak, az nem érdekl.</i>	15%
<i>Ahogy tanítják, az nem érdekes számára.</i>	17%
<i>Az élő nyelvet nincs lehetősége gyakorolni.</i>	52%
<i>A környezet mintha nem akarná./engedné, hogy megtanulja a nyelvet.</i>	5%
<i>A házi feladatot sokszor még a szülő sem érti.</i>	22%
<i>Semmi, csak nem akar tanulni.</i>	3%
<i>Egyéb</i>	5%

Hogy érzi, mi akadályozza Gyermekeit a román nyelv megtanulásában?

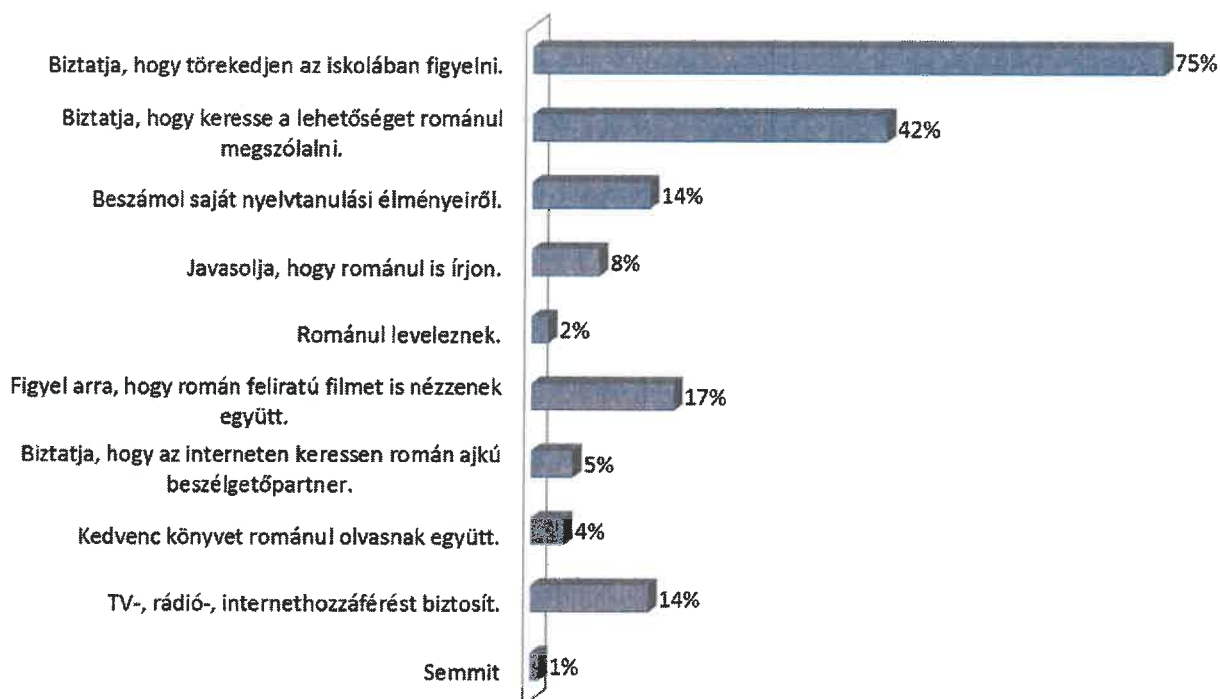

A számos román nyelvsajátítást akadályozó tényezőből kettő hangsúlyos, amint azt a diákok válaszáinál is láthattuk: Az élő nyelvet a gyerekeknek nincs hol gyakorolnia és Egyszerre túl sokat akarnak az iskolában megtanítani. Minden tényezőt érdemes figyelembe venni, amelyet bármilyen alacsony arányban megjelöltek a megkérdezettek.

13. Megkérdeztük, mit tehet azért szülőként, hogy gyermeke jól megtanulja a román nyelvet?

Mit tehet azért szülőként, hogy gyermeke jól megtanulja a román nyelvet?	
Biztatja, hogy törekedjen az iskolában figyelni.	75%
Biztatja, hogy keresse a lehetőséget románul megszólalni.	42%
Beszámol saját nyelvtanulási élményeiről.	14%
Javasolja, hogy románul is írjon.	8%
Románul leveleznek.	2%
Figyel arra, hogy román feliratú filmet is nézzenek együtt.	17%
Biztatja, hogy az interneten keressen román ajkú beszélgetőpartner.	5%
Kedvenc könyvet románul olvasnak együtt.	4%
TV-, rádió-, internethozzáférést biztosít.	14%
Semmit	1%
Más	4%

Mit tehet azért szülőként, hogy gyermeke jól megtanulja a román nyelvet?

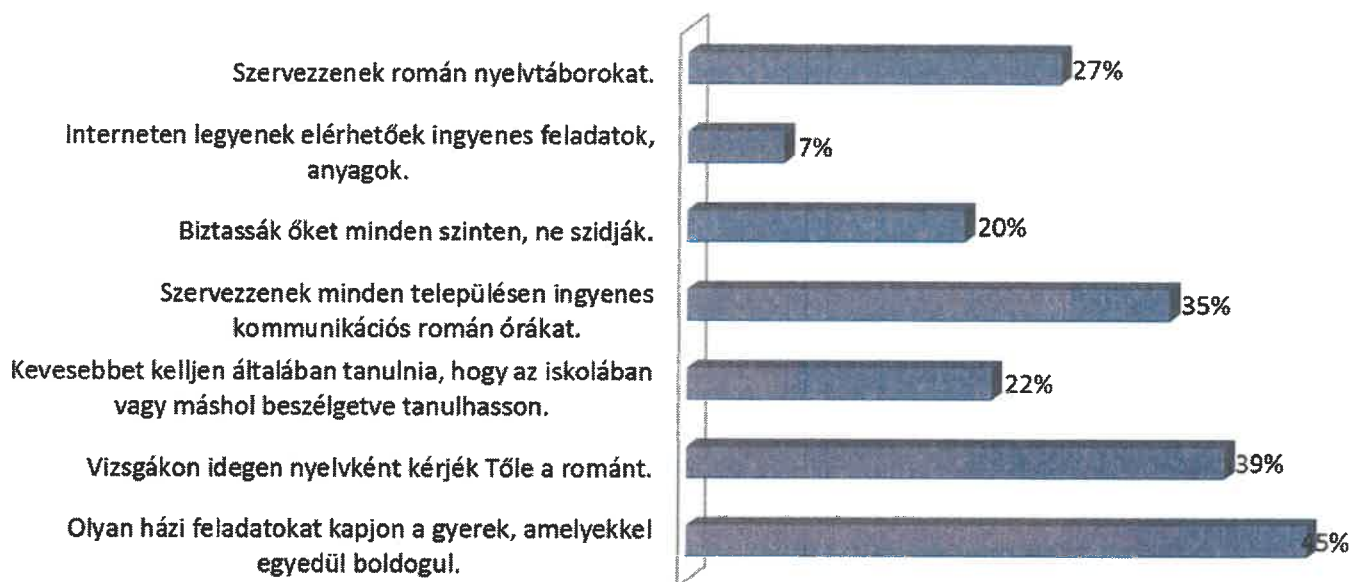

A szülők 75%-a pozitívan viszonyul gyermeke román nyelvtanulásához, úgy véli, nagyon fontos biztatnia, az iskolai nyelvtanulásban kitartásra sarkallnia, valamint arra, hogy keresse a megszólalás lehetőségét román nyelven. (42%).

14.A szülők építő javaslatokat is tettek a román nyelv elsajátítására: Mi segíthetné általában a román nyelv eredményes megtanulását?

<i>Mi segíthetné általában a román nyelv eredményes megtanulását?</i>	
Olyan házi feladatokat kapjon a gyerek, amelyekkel egyedül boldogul.	45%
Vizsgákon idegen nyelvként kérjék Tőle a románt.	39%
Kevesebbet kelljen általában tanulnia, hogy az iskolában vagy máshol beszélgetve tanulhasson.	22%
Szervezzenek minden településen ingyenes kommunikációs román órákat.	35%
Biztassák őket minden szinten, ne szidják.	20%
Interneten legyenek elérhetőek ingyenes feladatok, anyagok.	7%
Szervezzenek román nyelvtáborokat.	27%
Más	6%

Mi segíthetné általában a román nyelv eredményes megtanulását?

A megnevezett javaslatok az iskolarendszer valamint a közösségek felé irányulnak. A szülők szeretnék, hogy gyermekük kapja a házi feladatot (és ne ők), hogy vizsgán a román nyelv idegen nyelvként legyen mérve térségünkben, a településeken legyenek elérhetőek ingyenes nyelvórák. Az ábráról leolvashatók más román nyelvtanulást várhatóan elősegítő javaslatok is.

15. A szülők kijelentik, hogy gyermek és ifjúkorukban az alábbi tényezők segítették a román nyelv megtanulásában:

- A katonaság a férfiak számára kiváló román nyelviskola volt.
- Egyetemet végzett szülők tanulmányi éveik alatt sajátították el a román nyelvet.
- Számos szülő tulajdon szüleinek köszönheti román nyelvismeretét, akik kitartó, következetes munkával irányították őket rendszerezett, rendszeres tanulást várva el tőlük.
- Egyes válaszadók nemzetiségi szempontból vegyes családokban nőttek fel.
- Néhányan kijelentik, hogy őket rendszeresen nyári táborokba küldték a szülei, ott román gyerekekkel játszva-barátkozva tanulták meg a nyelvet.
- A megkérdezettek egy csoportja kijelenti, hogy munkavállalás után-a vegyes nyelvű munkaközösségben- tanulta meg a román nyelvet.
- A mai szülők közül sokan román nyelvű tv-műsorokat nézhetnek, román nyelvű folyóiratokat, újságokat is olvastak, ami hozzájárult a román nyelv elsajátításához.

A szülők válaszaiból arra következtethetünk, hogy foglalkoztatja őket az, hogy gyermekeik élete sikeres legyen, ehhez jól ismerjék a román nyelvet. Támogatják gyermekeiket a román nyelvtanulásban is. A szándék és támogatás ellenére nagyon szerények az abszolváló és érettségi vizsgaeredmények.

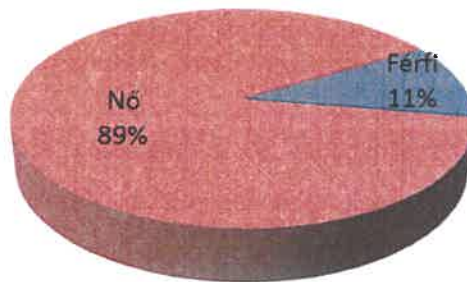
4. Tanári kérdőívek eredményei

a) A válaszadók neme:

A válaszadó tanárok 89%-a nő.

Férfi	11%
Nő	89%
Összesen	100%

A válaszadó neme

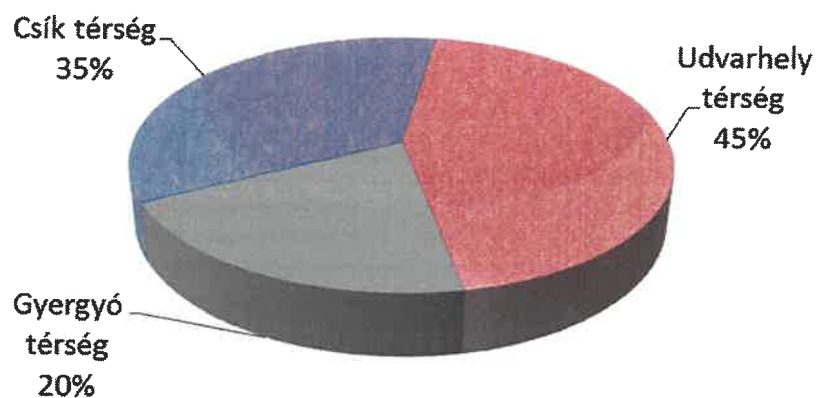

b) Régiók szerinti eloszlás:

Legtöbben Udvarhely-régióban töltöttek ki kérdőívet. Az Udvarhely és Keresztúr-régió kérdőíveit egyesítettük, hasonlóképpen a Gyergyó és Maroshévíz-régióbelieket.

Csík térség	35%
Udvarhely térség	45%
Gyergyó térség	20%

A válaszadók régiónkénti eloszlása

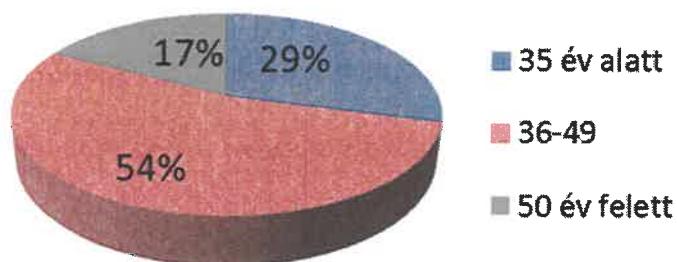
c) A válaszadók életkora

A válaszadó romantánárok zöme 36-49 éves.

35 éves vagy fiatalabb	29%
36-49 éves	54%
50 éves vagy idősebb	17%

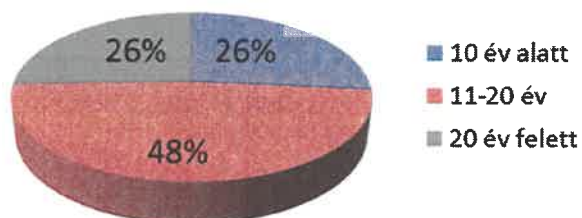
A válaszadók korosztály szerinti eloszlása

d) A válaszadók tanügyben betöltött régisége:

Kevesebb, mint 10 év	26%
11-20 év	48%
Több, mint 20 év	26%

A válaszadók régiség szerinti eloszlása

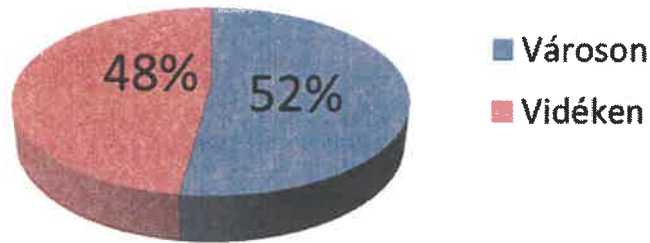
A válaszadók zöme 11-20 éve romántanár. Feltételezzük, hogy mindannyian keresték/keresik és alkalmazzák, lehetőségeik szerint, a leghatékonyabb román-nyelvtanítási módszereket.

e) Iskolák (munkahelyek) településtípusok szerinti eloszlása:

Város	52%
Vidék	48%

A válaszadó romántanárok több, mint fele városi iskolákban dolgozik.

A válaszadók eloszlása az alapján, hogy milyen típusú településen tanítanak

1. Az első kérdés arra vonatkozott, mennyi időt szán a román tanóra előkészítésére. 73%-uk naponta több, mint egy órában hangolódik/dolgozik tanórája sikeréért.

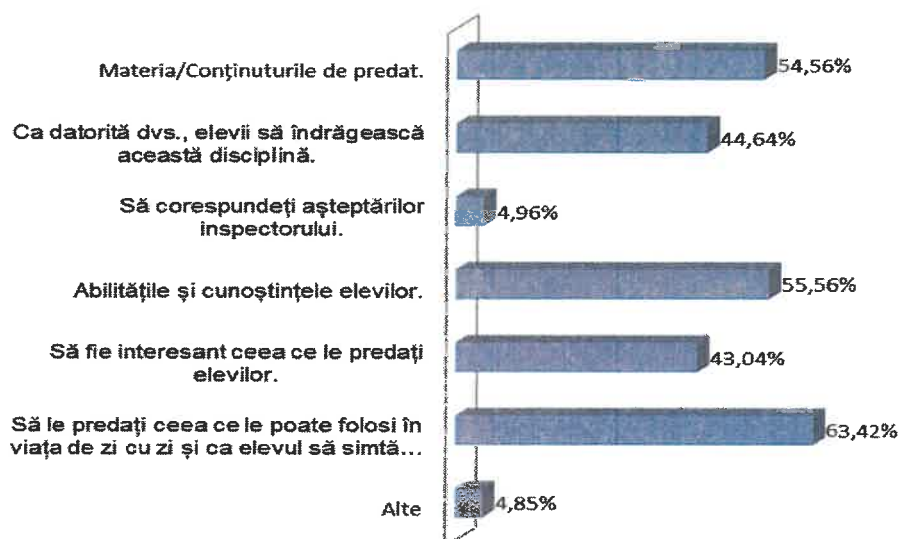
<i>Mennyi időt fordít átlagosan a román tanórákra való felkészülésre?</i>	
Kevesebb, mint fél órát.	0%
Kb. fél órát.	7%
Több, mint egy órát.	73%
Más (változó; sokkal többet, mint egy óra)	20%

2. A *Mire figyel elsősorban, amikor tanórákra készül?* kérdéssel arra voltunk kíváncsiak, milyen célok alapján készülnek a román tanárok a mindennapok tanóráira. Minden harmadik válaszadó román tanár abba is energiát fektet, hogy személyiségén keresztül megszerettesse a román nyelvet. (A tanárok több válaszlehetőséget is megjelölhettek.)

<i>Mire figyel elsősorban, amikor tanórákra készül?</i>	<i>Procente</i>
Arra, hogy mit kell tanítania.	55%
Hogy megszerethessék Önnek köszönhetően a tantárgyát.	45%
Arra, hogy mit vár el a tanfelügyelő.	5%
Tanítványai képességeire, tudásszintjére.	56%
Hogy érdekes legyen a tanulók számára az, amit meg szeretne tanítani.	43%
Hogy a mindennapi élettel kapcsolja össze az anyagot, érezze a tanuló, hol látja majd hasznát.	63%
Más	5%

Mire figyel elsősorban, amikor tanórákra készül?

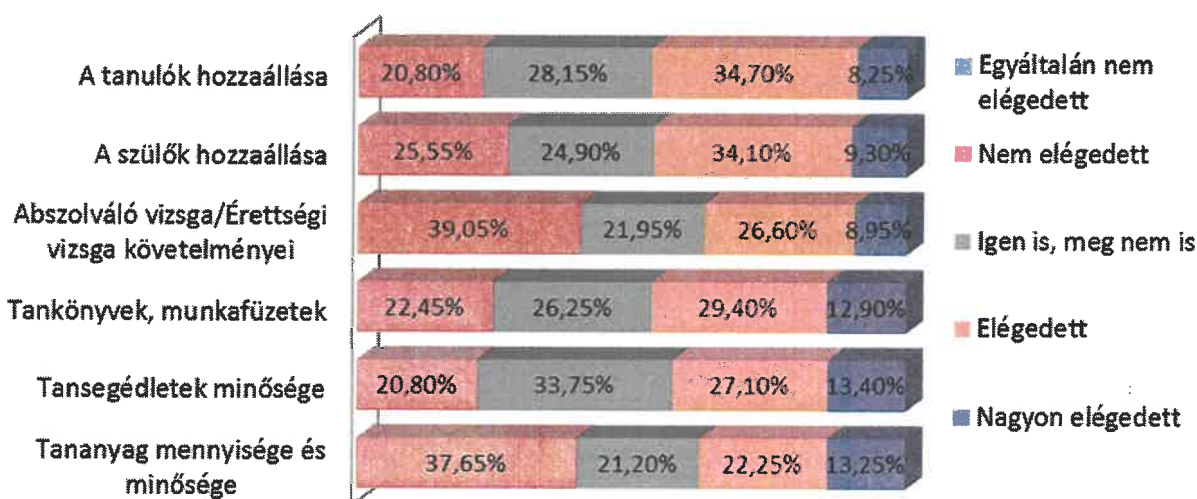

3. A román tanárok kifejezhetik elégedettségüket munkájuk végzésének eszközeivel, lehetőségeivel kapcsolatosan. 10% azon válaszadók részaránya, akik nagyon elégedettek a nyelvtanítás lehetőségeivel, 20% és 40% között van azok részaránya, akik egyáltalán nem elégedettek.

<i>Hogyan értékeli a román nyelv elsajátítása kapcsán az alábbiakat?</i>						
<i>Aspektus</i>	<i>Egyáltalán nem elégedett</i>	<i>Nem elégedett</i>	<i>Igen is, meg nem is</i>	<i>Elégedett</i>	<i>Nagyon elégedett</i>	<i>Átlag</i>
<i>Tananyag mennyisége és minősége</i>	38%	21%	22%	13%	6%	2
<i>Tansegédletek minősége</i>	21%	34%	27%	13%	5%	2
<i>Tankönyvek, munkafüzetek</i>	22%	26%	29%	13%	9%	3
<i>Abszolváló vizsga/Érettségi vizsga</i>	39%	22%	27%	9%	4%	2

követelményei						
A szülők hozzáállása	26%	25%	34%	9%	6%	2
A tanulók hozzáállása	21%	28%	35%	8%	8%	3

Hogyan értékeli a román nyelv elsajátítása kapcsán az alábbiakat?

Átlagban hogyan értékeli a román nyelv elsajátítása kapcsán az alábbiakat?

Nagyon elégedett

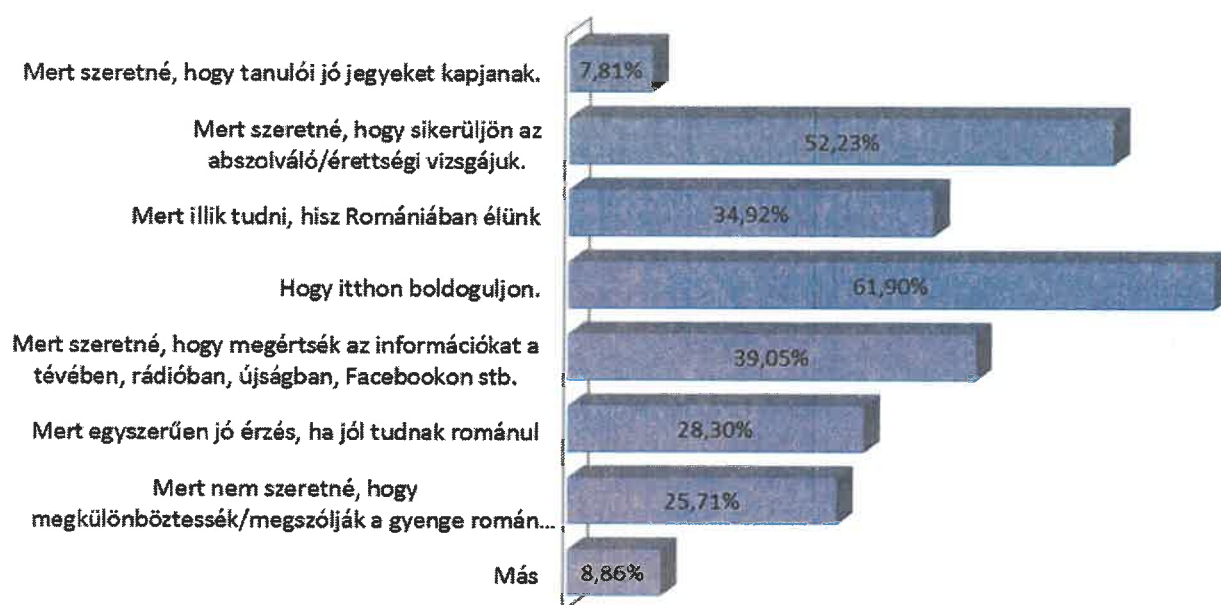

A román tanárok körében a legnagyobb elégedetlenséget az abszolváló- és érettségi vizsgák követelményei generálják, ezt követően a tananyag mennyisége és minősége. A válaszadók a tankönyvek minőségével, és a tanulók román tanuláshoz való viszonyulásával a legelégedettebbek.

4. A román tanároktól is megkérdeztük, mit gondolnak, miért szükséges, hogy a gyerekek/ fiatalok birtokolják a román nyelvet.

<i>Miért szükséges, hogy tanítványai románul tudjanak?</i>	
Mert szeretné, hogy tanulói jó jegyeket kapjanak.	8%
Mert szeretné, hogy sikerüljön az abszolváló/érettségi vizsgájuk.	52%
Mert illik tudni, hisz Romániában élünk.	35%
Hogy itthon boldoguljanak.	62%
Mert szeretné, hogy megértsék az információkat a tévében, rádióban, újságban, Facebookon stb.	39%
Mert egyszerűen jó érzés, ha jól tudnak románul.	28%
Mert nem szeretné, hogy megkülönböztessék/ megszólják a gyenge román tudásuk miatt.	26%
Más	9%

Miért szükséges, hogy tanítványai románul tudjanak?

A román tanárok több, mint fele úgy véli, azért fontos tanítványainak birtokolni a román nyelvet, hogy a szülőföldön könnyebben boldoguljanak, viszont a vizsgák sikeréért is. Eredményeink szerint minden érv nagyobb fontosságot élvez, mint az, hogy nagy jegyet kapjanak ebből a tantárgyból.

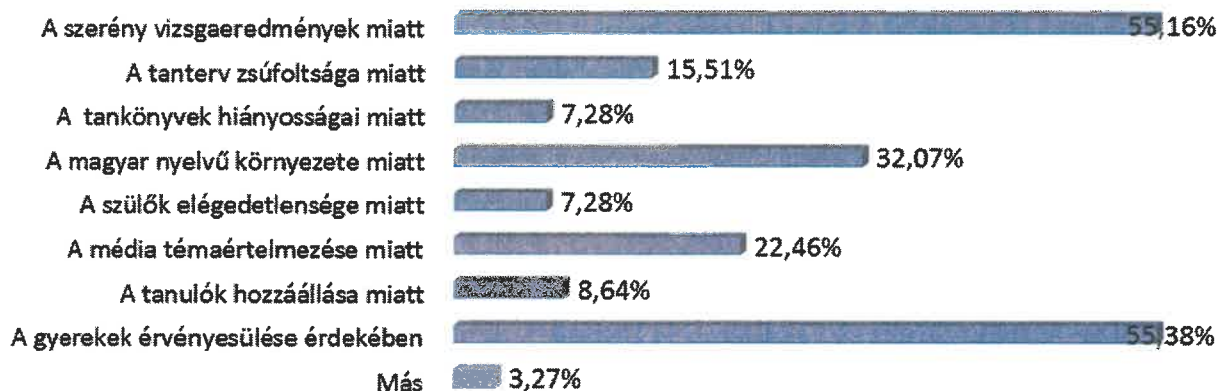
5. A megkérdezett román tanárok a következőképpen válaszoltak arra, hogy meglátásuk szerint Miért lett ennyire fontos a román nyelvismeret kérdése Hargita megyében:

6.

<i>Ön szerint miért lett annyira fontos a román nyelvismeret kérdése Hargita megyében?</i>	
A szerény vizsgaeredmények miatt.	55%
A tanterv zsúfoltsága miatt.	16%
A tankönyvek hiányosságai miatt.	7%
A magyar nyelvű környezet miatt.	32%
A szülők elégedetlensége miatt.	7%

A média témaértelmezése miatt.	22%
A tanulók hozzáállása miatt.	9%
A gyerekek érvényesülése érdekében.	55%
Más	3%
A tanárok hozzáállása miatt.	0%

Ön szerint miért lett annyira fontos a román nyelvismeret kérdése Hargita megyében?

A tanárok meglátása szerint a román nyelv ismeret téma a szerény vizsgaeredmények miatt vált hangsúlyossá, de fontos a felnövekvő generáció boldogulása szempontjából is.

7. A román nyelvtanulás akadályozó tényezőire vonatkozóan azt látjuk a tanárok szemszögéből, hogy nehéz megtanulni a román nyelvet, ha nincs lehetőség gyakorolni azt (69%), valamint ha a tananyag mennyisége és minősége nem támogatja a nyelvtanulást magyar nemzetiségű tanulók körében (69%). Megjegyezzük, hogy ebben a kontextusban a záróvizsgák tartalma, elvárásai kisebb fontosságot élveznek. (41%).

8.

<i>Ön szerint mi akadályozza a román nyelv hatékony tanítását a magyar anyanyelvű gyerekeknél?</i>	
A tananyag mennyisége, minősége.	69%
A vizsgáztatás tartalma, módja, mikéntje.	41%
A tankönyvek milyensége.	25%
Kevés tanulónak lehet sikerélménye.	22%
Az elvárások és lehetőségek ellentmondásossága.	30%
A tanulók érdeklődését nehéz felkelteni a tananyag iránt.	24%
Az érdekes óra a tananyag elsajátításának rovására mehet.	18%
Nincs lehetősége a tanulónak az élő nyelvet gyakorolni.	69%
A környezet mintha a nyelv ismeret hiányát szorgalmazná.	16%
Ellenérzést tapasztal a tanítványainál a tantárggyal szemben.	14%
A magyar nyelv használata román órán.	4%

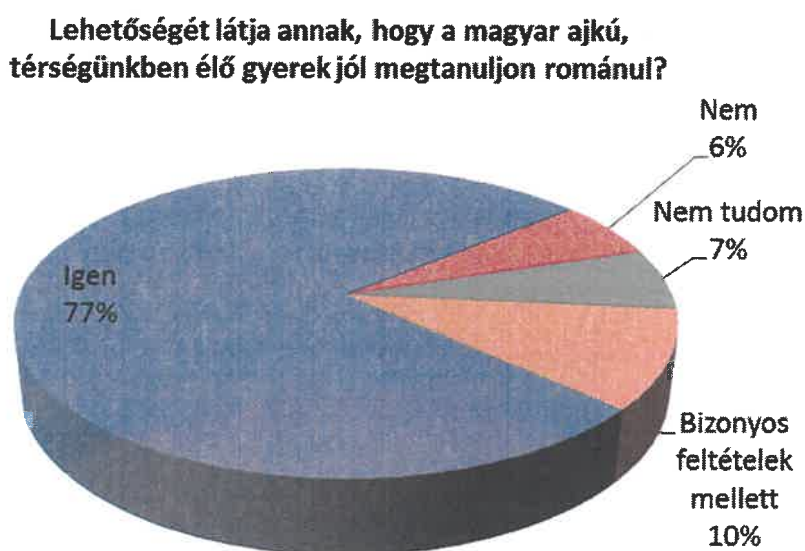
Ön szerint mi akadályozza a román nyelv hatékony tanítását a magyar anyanyelvű gyerekeknél?

A román tanárok azt is kijelentik, hogy az elsajátítandó tananyag mennyisége óriási, ami ugyancsak akadályozza a román nyelv megtanulását.

9. A román tanárok bizakodóak, amikor arról kérdezzük, megtanulható-e/megtanítható-e Hargita megyében a román nyelv. 77%-uk igennel válaszol.

<i>Lehetőségét látja annak, hogy a magyar ajkú, térségünkben élő gyerek jól megtanuljon románul?</i>	
Igen	77%
Nem	6%
Nem tudom.	6%
Bizonyos feltételek mellett.	10%

10. A román tanárok hasonlóan vélekednek, mint a tanulók, amikor arról kérdezzük, mit kellene a tanulóknak leginkább elsajátítaniuk:

<i>Véleménye szerint mit a legfontosabb elsajátítani román nyelven?</i>	
A hétköznapi, élő nyelvet.	64%
Képes legyen hivatalos szövegek, dokumentumok megértésére, szerkesztésére.	24%
Mindent, ami sikeres vizsgát eredményez.	7%
Ezt nem mi döntjük el.	1%
Más	4%

Véleménye szerint mit a legfontosabb elsajátítani román nyelven?

A román tanároknak, akárcsak a szülőknek, tanulóknak, nagyon fontos, hogy a gyerekek és ifjak birtokolják az élő román nyelvet (64%).

11. Azzal kapcsolatban, hogy milyen módon javítható a tanulók román nyelvismerete, a tanárok úgy vélekednek, hogy keresni kellene a megszólalás lehetőségét román nyelven (84%), törekedni arra, hogy megértsék a TV, folyóiratok, Internet kiválasztott üzeneteit (62%). Segítené a nyelvtanulást az iskolai feladatok rendszeres elvégzése (53%), internetes beszélgetőtárs keresése (56%), román nyelven való olvasás (51%).

<i>Meglátása szerint, mit tehet a Gyerek azért, hogy elsajátítsa a román nyelvet?</i>	
Tanuljon kitartóan.	53%
Végezze el maradéktalanul a házi feladatait.	21%
Keresse annak lehetőségét, hogy románul megszólaljon.	84%
Írjon románul (pl naplót, mesét, verset stb.)	31%
Törekedjen megérteni a tévéből, rádióból, folyóiratokból, világhálón szerezhető információkat.	62%
Nézzon román feliratozott filmeket.	44%

Keressen román ajkú beszélgetőtársat világhálón.	56%
Olvasson román nyelven könyvet, folyóiratot.	51%

Meglátása szerint, mit tehet a Gyerek azért, hogy elsajátítsa a román nyelvet?

12. Megkérdeztük a román tanárokat, hogyan tudnak hozzájárulni tanítványaik román nyelvtudása javításához:

<i>Mit tehet Ön annak érdekében, hogy javuljon tanítványai román nyelvtudása?</i>	
Törekszik tanítványai folyamatos motiválására.	70%
Szíve szerint többet gyakoroltatná pl. munkafüzetből.	9%
Biztatja tanítványait, hogy magántanárhoz járjanak.	1%
Román zene hallgatását szorgalmazza, olykor tanórán is.	31%
Román nyelvű zeneszámok lefordítását kéri bónuszért.	15%
Folyamatosan keresi a hatékony nyelvtanítás módszereit.	79%
Román nyelvű honlapböngészést szorgalmaz.	30%
Támogatja a levelezőtárs-keresést.	24%
Támogatja a cserkész táborozást/a román nyelvtáborokat.	29%
Számos dolgot próbál elkerülni, hogy ne hibáztassák az esetleges kudarcok miatt.	2%
Más	9%

Mit tehet Ön annak érdekében, hogy javuljon tanítványai román nyelvtudása?

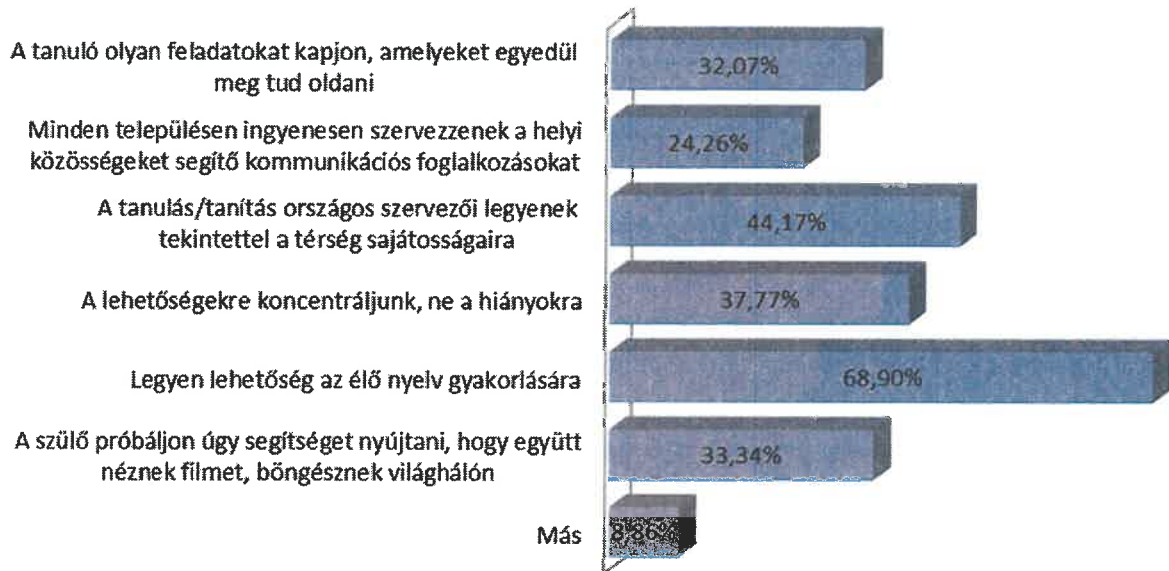
A román tanárok több, mint 70%-a folyamatosan keresi a nyelvtanítás hatékony módszereit, igyekszik tanulásra lelkesíteni a tanítványait.

13. Megkérdeztük a román tanárokat, mi segítené a régiókban élő gyermekeket, ifjúságot a román nyelv elsajátításában:

<i>Mi segítheti a térségünkben élő magyar ajkú gyermek román nyelvtanulását?</i>	
A tanuló olyan feladatokat kapjon, amelyeket egyedül meg tud oldani.	32%
Minden településen ingyenesen szervezzenek a helyi közösségeket segítő román-kommunikációs foglalkozásokat.	24%
A tanulás/tanítás országos szervezői legyenek tekintettel a térség sajátosságaira.	44%
A lehetőségekre koncentráljunk, ne a hiányokra.	38%
Legyen lehetőség az élő nyelv gyakorlására.	69%
A szülő próbáljon úgy segítséget nyújtani, hogy együtt nézzenek filmet, böngésszenek világhálón	33%
Más	9%

Megállapíthatjuk, hogy legtöbben a román nyelvhasználat lehetőségeinek keresését támogatják. Javaslat, hogy a döntéshozók legyenek tekintettel a térségi sajátosságokra, a szülők segítsék gyermekeiket közös filmnézéssel, világhálós kutakodással, szervezzenek minden településen ingyenes román nyelvű kommunikációs tanfolyamokat.

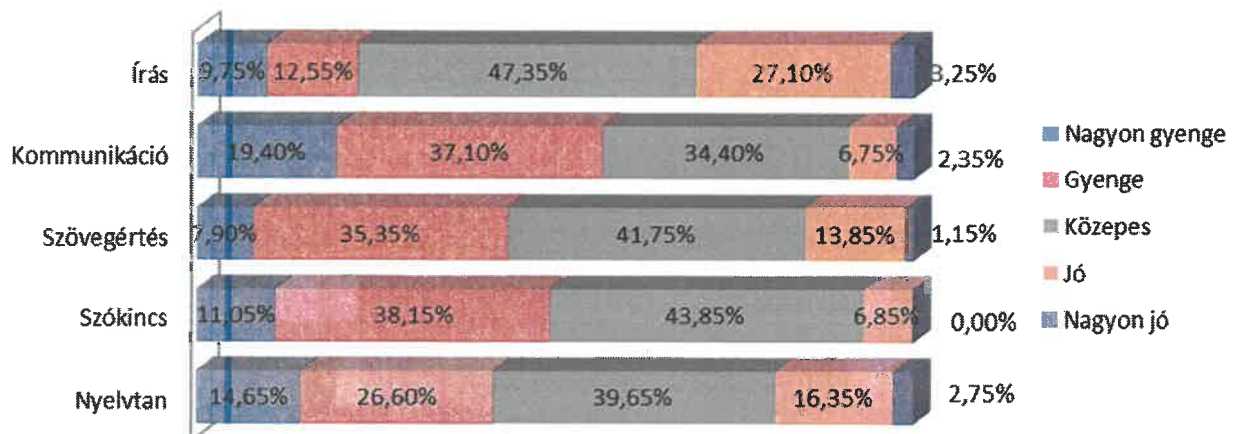
Mi segítheti a térségünkben élő magyar ajkú gyermek román nyelvtanulását?

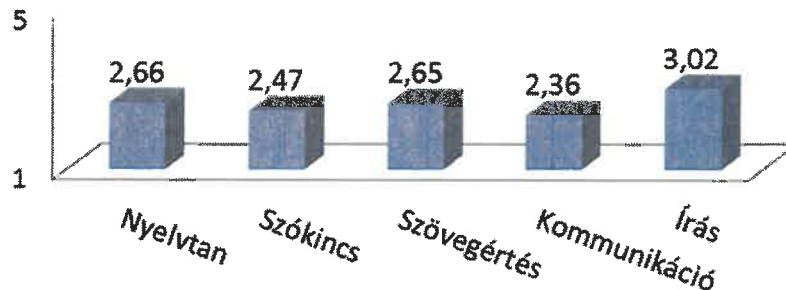
14. Kíváncsiak voltunk, hogyan értékelnék a román tanárok tanulóik nyelvismeretét azon nyelvismereti területek mentén, melyeket a tanulói és szülői kérdőíveredmény-bemutatásnál már ismertettünk.

Hányast adna átlagban a tanulóinak a jelenlegi tudásukra (1:nagyon gyenge, 5: nagyon jó)?					
Tartalmak-Kompetenciák-/Minősítés	Nyelvtan	Szókincs	Szövegértés	Szóbeli kommunikáció	Írás
Nagyon gyenge	15%	11%	8%	19%	10%
Gyenge	27%	38%	35%	37%	13%
Közepes	40%	44%	42%	34%	47%
Jó	16%	7%	14%	7%	27%
Nagyon jó	3%	0%	1%	2%	3%
Átlag	3%	2%	3%	2%	3%

Hányast adna átlagban tanulóinak a jelenlegi tudásukra?

Hányast adna átlagban tanulóinak a jelenlegi tudásukra?

A román tanárok a legjobb minősítést tanítványaiknak az írás területre adták, leggyengébbet a szóbeli kommunikációra.

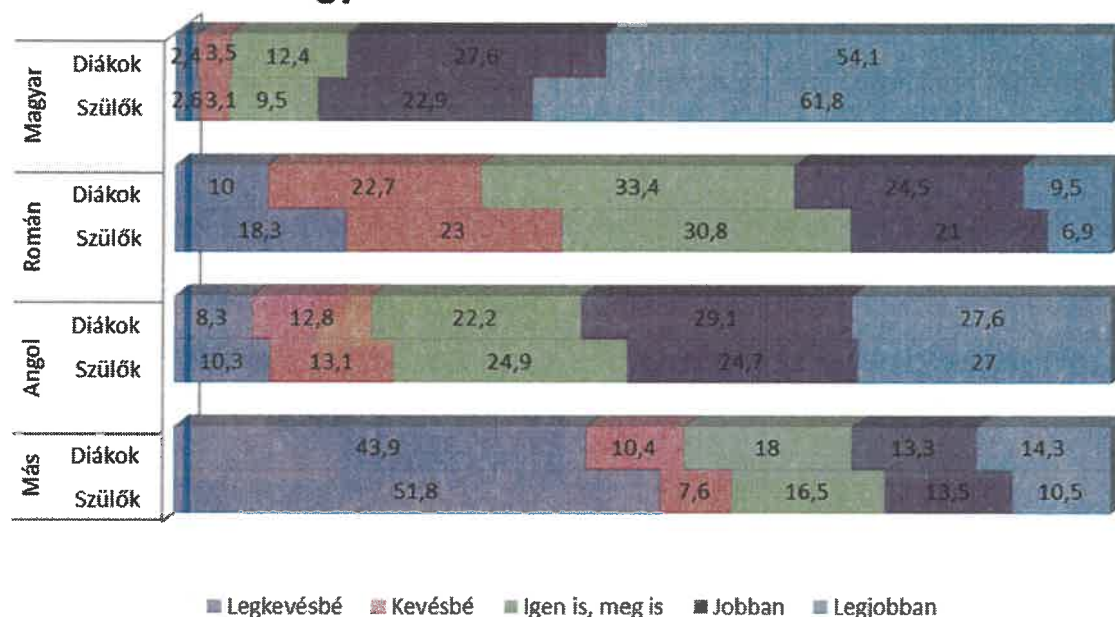
A román tanároktól kapott adatok összesítése alapján kijelenthetjük, hogy motiváltak és érzékenyek tanulóik román nyelvtudására, gyarapodására vonatkozóan, törekednek a tanulók ismereteinek gyarapítására, a cél szempontjából hatékony módszerek megtalálására-alkalmazására. A román nyelven való írott kommunikációt minősítik közepessel a legtöbben. Minden területen a közepes minősítés a leggyakoribb.

5. Összehasonlító eredmények

Ebben a fejezetben a tanulóktól, szüleiktől, tanáraiktól összegyűjtött eredményeket hasonlítjuk össze. A kérdőívek kérdéseinek köszönhetően az adatokat összehasonlíthattuk, több nézőpontot gyűjtöttünk egybe, vethettünk össze. Egyes helyzetekben tanulói válaszokat hasonlítottunk szülői válaszokkal, másokban tanulói válaszokat tanári válaszokkal, ismét más helyzetekben tanári és szülői válaszokat. Összehasonlítottuk a román valamint magyar nyelven kitöltött tanári kérdőívek eredményeit is.

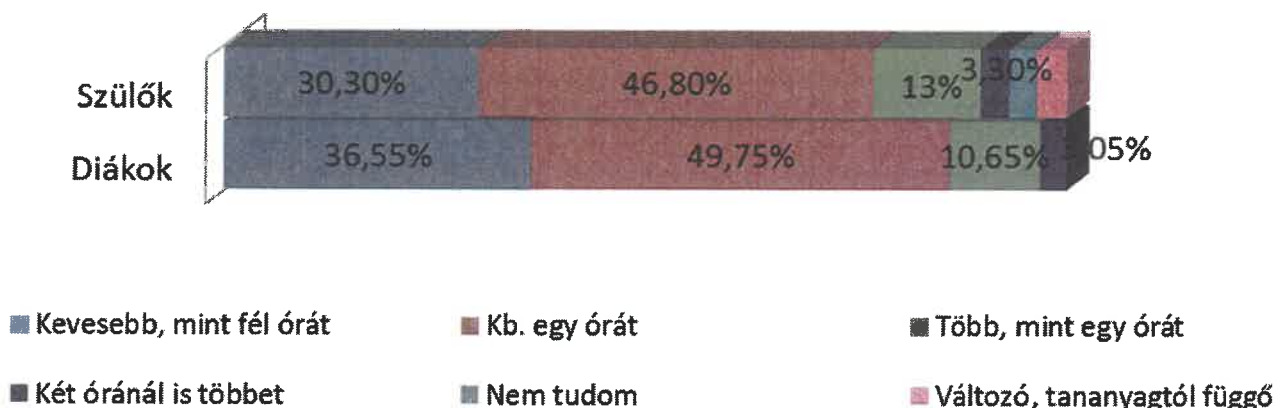
1. A tanulói és szülői válaszokat összevetve azt látjuk, hogy a tanulók, akár a szüleik legjobban az anyanyelvüket, azt követően az angol majd harmadik helyen a román nyelvet kedvelik. Az arányokban látunk kisebb-nagyobb eltérést.

Mennyire szeretik a diákok az alábbi nyelveket és hogyan vélekednek erről a szülők?

2. A román tanórákra való felkészülés kérdést ugyancsak hasonlóan látja gyerek meg szülő, nincs jelentős eltérés a tanulói és szülői válaszokban.

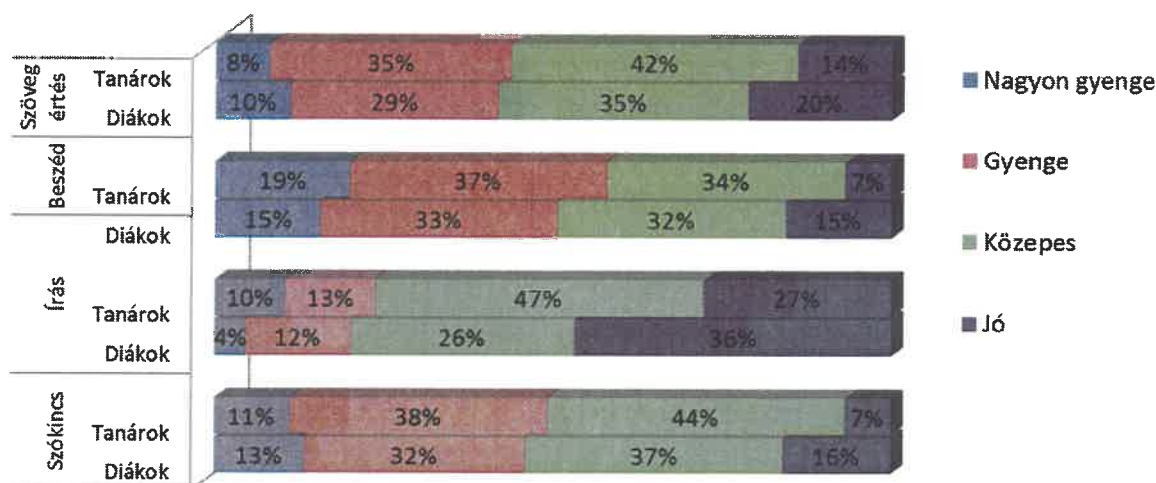
Mennyi időt fordítanak a diákok naponta a román nyelv tanulására és hogyan vélekednek erről a szülők?

Mindkét válaszadócsoporthoz kijelenti, hogy a tanulók többsége hozzávetőleg egy órát tölt napi rendszerességgel a román feladatok elvégzésével. Nagyobb különbség a Kevesebb, mint egy órához van, míg a tanulók 37%-a állítja ezt, addig a szülőknek a 30%-a.

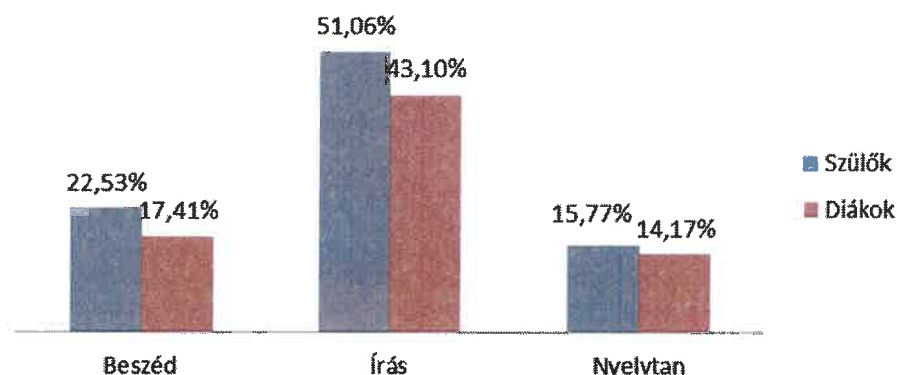
3. A román nyelvtudás tanulói és tanári értékelését az alábbi ábra szemlélteti:

Milyennek értékelik a gyerekek a román nyelvtudásukat és hogyan vélekednek erről a tanárok?

Úgy a tanulók, mint a tanárok azt tapasztalják, hogy a román nyelvhasználat legjobb eredményei az írásos feladatoknál mutatkoznak meg. A tanulók negyed része értékeli eredményeit nagyon jónak írásból. A román tanárok tanítványaik román írástudását jónak vagy közepesnek ítéli. A tanulók tanáraiknál jobbnak értékelik magukat szövegértésben, szókincsirtoklásban. A szóbeli kommunikációban a leggyengébbek a tanulók mindkét csoport értékelése alapján. A tanulók bőkezűbbek voltak az értékelésnél.

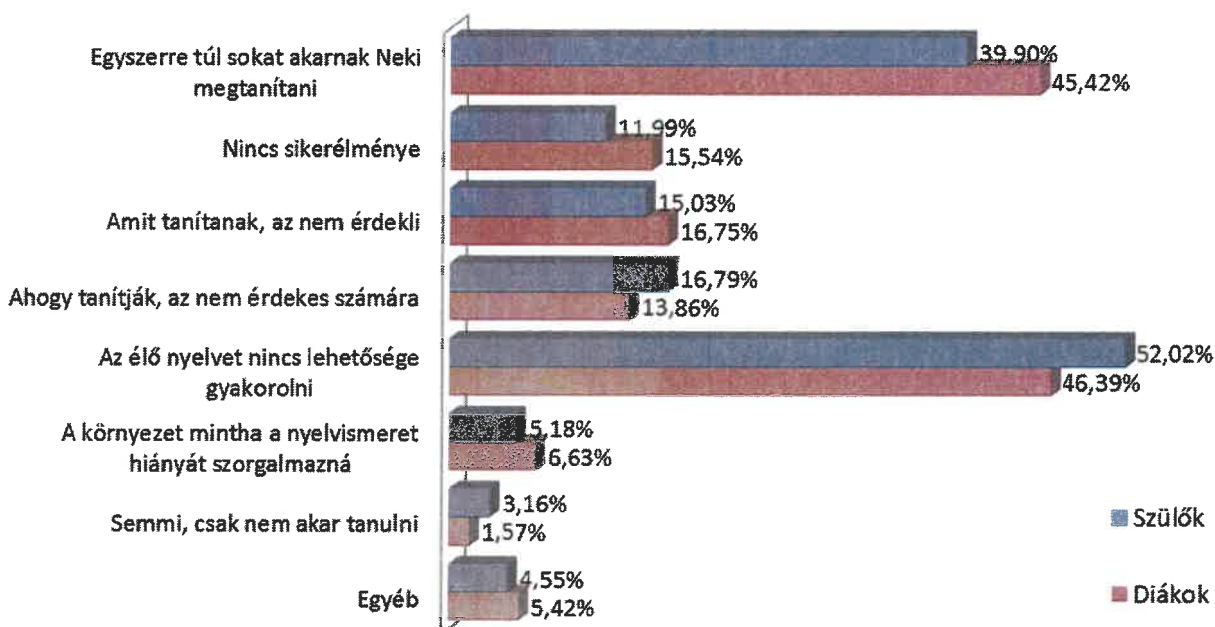
Melyek a diákok erősségei a szülők és a diákok szerint?

A tanulók és szüleik válaszainak összehasonlításánál megállapítható, hogy azok nagyon hasonlóak a nyelvismereti területek értékelésére vonatkozóan.

4. Szülői és tanulói szemszögből hasonlítottuk össze a román nyelvtanulást gátló tényezőkre vonatkozó meglátásokat. A legnagyobb akadály a román nyelv megtanulásában a nyelvgyakorlás lehetőségeinek hiánya és az, hogy túl sokat akarnak megtanítani egyszerre az iskolában. A válaszoknál vannak kisebb-nagyobb eltérések, azok viszont nem haladják meg a 6%-t. A tendenciák hasonlóak mindkét csoportnál.

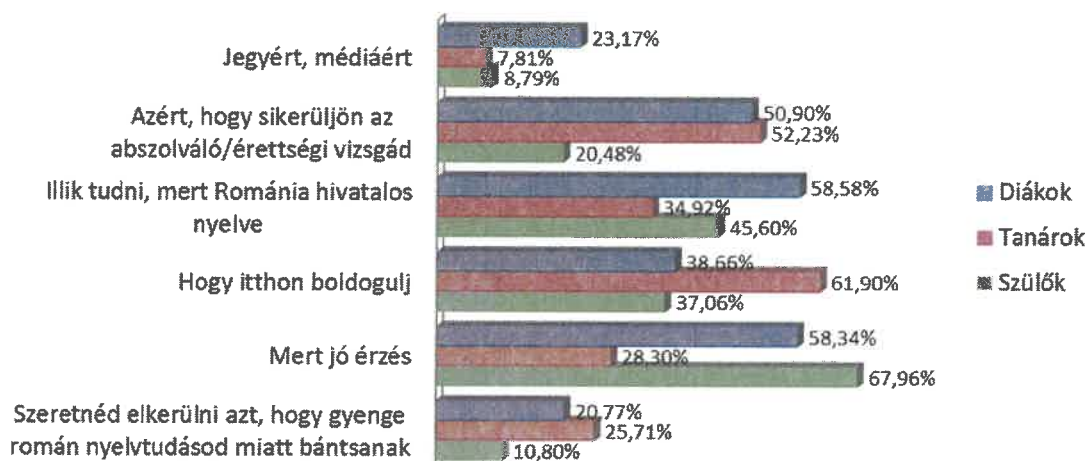
Mi akadályozza a gyerekeket a román nyelv tanulásában a szülők és a diákok szerint?

5. A Miért hasznos románul tudni? kérdés válaszainak összehasonlításánál különböző eredményeket és véleményeket találunk. Az Illik tudni románul, mert Romániában élünk, válaszlehetőség a tanulóktól a legtöbb jelölést kapta, a tanároktól a

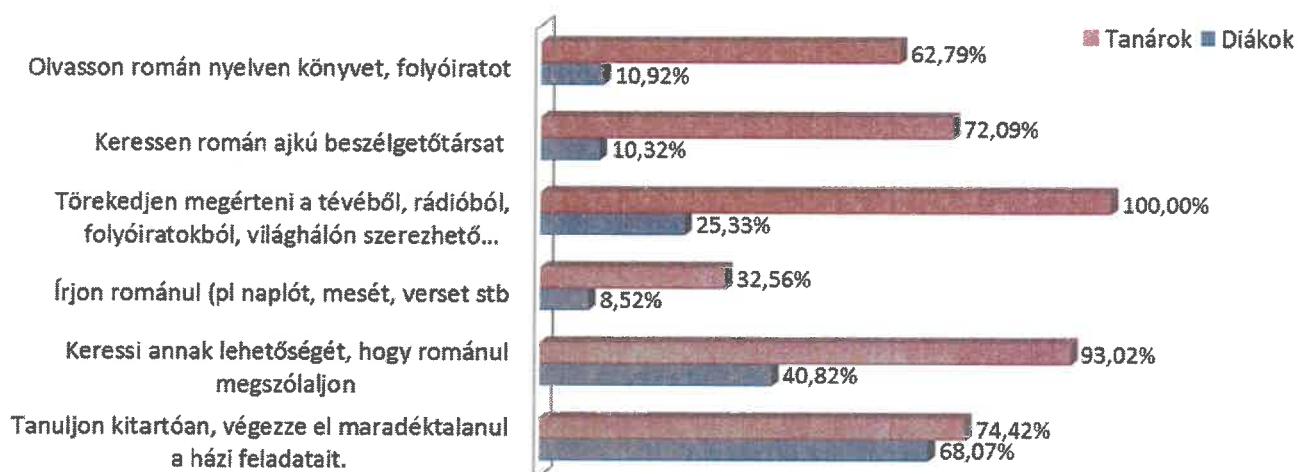
legkevesebbet, a különbség 24%-nyi. A Mert jó érzés, románul is tudni válaszlehetőséget a szülők 68%-a jelölte meg, a tanároknak pusztán a 28%-a. A tanárok legnagyobb arányban a Hogy itthon boldoguljanak választ jegezték 62%-ban. A diákok 38%-a jelölte ugyanezt. A jegyért/médiáért érdemes románul tanulni válaszlehetőség a diákoktól 15%-kal több jelölést kapott, mint a szülőktől vagy tanároktól. Azt, hogy érettségi vagy abszolváló vizsgaeredményekért érdemes románul tanulni a három csoportból a szülők jelölik a legkevesebben, 30%-kal kevesebben, mint a tanulók vagy romántanárok.

Miért szükséges, hogy tudjál jól románul?

6. Összehasonlítottuk tanulói és tanári szemszögből, mit tehetnek az iskolások az elfogadhatóbb román nyelvtudásért. Számos eltérést állapíthatunk meg a tanulók és tanárok kijelentéseire vonatkozóan. Míg a tanárok 63%-a úgy véli, hogy a román nyelvű könyvek, folyóiratok olvasása a román nyelvismeretet jelentősen segítené, addig a tanulónak a 11%-a vélekedik hasonlóképpen. A tanárok 72%-a gondolja, hogy a román ajkú internetes beszélgetőtárs keresése jó hatással lenne a román nyelv megtanulására, a diákok 10%-a erősíti ezt meg. Abban a két csoport nagy mértékben egyetért, hogy a kitartó, rendszeres tanulás egyike a román nyelvtudás jobbítási módzatainak.

Mit tehetnek a gyerekek, hogy megtanuljanak románul?

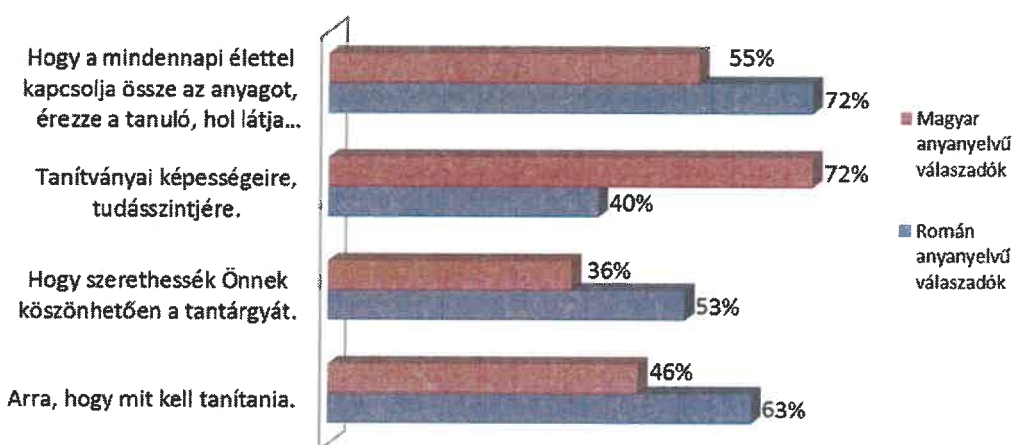

7. Azon romántanárok válaszai, akik román nyelven töltötték ki kérdőíveket különböznek a magyar nyelven kitöltők válaszaitól a következő kérdésnél:

<i>Mire figyel első sorban, amikor tanórákra készül?</i>	<i>Román anyanyelvű válaszadók</i>	<i>Magyar anyanyelvű válaszadók</i>
Arra, hogy mit kell tanítania.	63%	46%
Hogy szerethessék Önnek köszönhetően a tantárgyát.	53%	36%
Tanítványai képességeire, tudásszintjére.	40%	72%
Hogy a mindennapi élettel kapcsolja össze az anyagot, érezze a tanuló, hol látja majd hasznát.	72%	55%

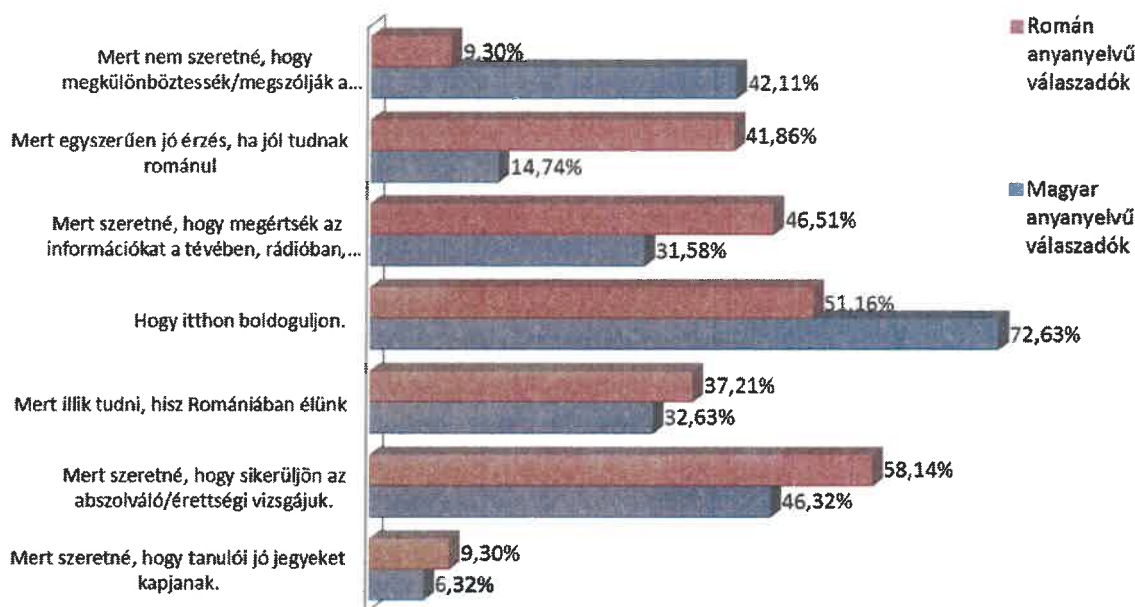
Mire figyel elsősorban, amikor tanórára készül?

Jelentős különbségek (16-32% között) a két tanár csoportnál a tanórák előkészítésének céljai megnevezésében vannak.

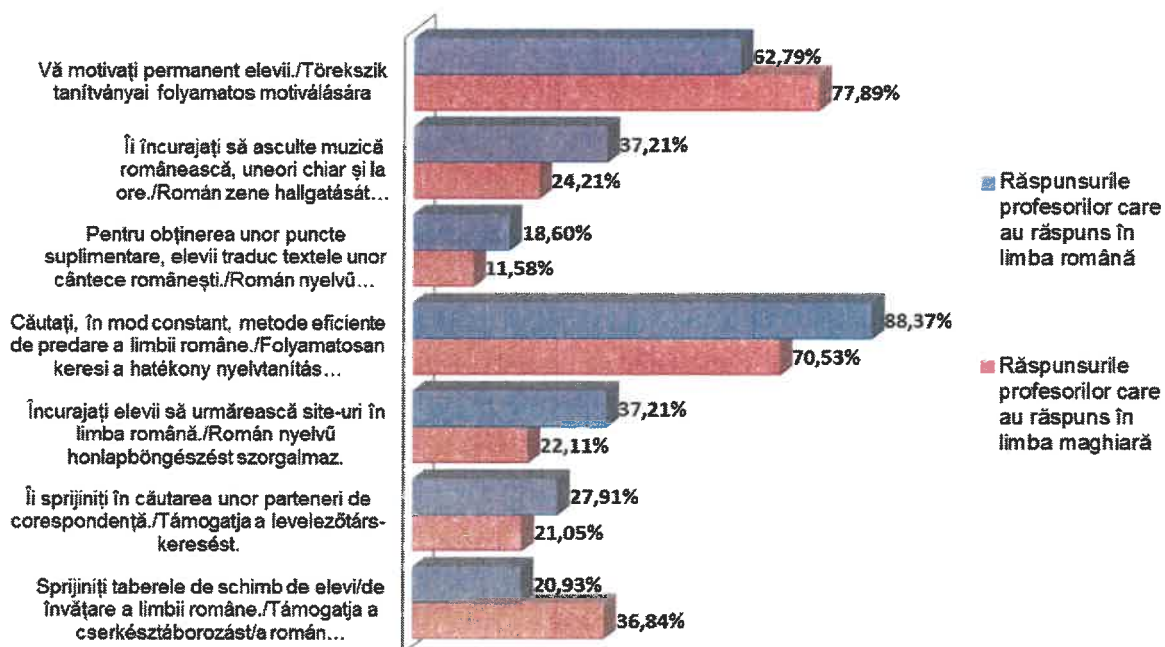
8. A Miért szükséges, hogy tanítványai jól tudjanak románul? kérdés válaszaiban különbségeket tapasztalunk: 33%-nyit annál a válaszlehetőségnél, hogy Nem szeretné, hogy megkülönböztessék/megszólják a gyenge román tudásuk miatt tanítványait, 21%-nyi annál a válaszlehetőségnél, hogy Azért, hogy itthon tudjanak boldogulni és 27%-nyi a Mert egyszerűen jó érzés jól tudni románul. (Lásd a....ábrát)

Miért szükséges, hogy tanítványai románul tudjanak?

9. A román anyanyelvű tanárok 47%-a jelöli azt a válaszlehetőséget, hogy Mert szeretné, hogy megértsék az információkat a tévében, rádióban, újságban, a magyar anyanyelvűek 32%-a, hasonlóképpen a Mert szeretné, hogy sikerüljön az abszolváló/érettségi vizsgájuk (román anyanyelvű tanárok 58%, magyar anyanyelvűek 46%).
10. Összehasonlítottuk a magyar és román nyelven kérdőívet kitöltő tanárok válaszait arra a kérdésre vonatkozóan is, hogy Mit gondolnak, hogyan tudnak hozzájárulni ahhoz, hogy javuljon a tanulók kommunikációs készsége román nyelven. (Lásd a...ábrát.)

Ce puteți face pentru ca elevii dvs. să-și dezvolte competențele de comunicare în limba română?/ Mit tehet Ön annak érdekében, hogy javuljon tanítványai román nyelvtudása?

Megjegyezzük, hogy a sokféle kérdésre számos esetben különböző válaszok érkeztek a különböző alcsoportoktól, ugyanarra a kérdésre másként lát rá és nyilatkozik gyerek, szülő, tanár.

A bemutatott eredmények, úgy véljük, abban segítenek/arra buzdíthatnak, hogy valós képet formáljunk a román nyelv megtanulásának/megtaníthatóságának kérdéséről Hargita megyére vonatkozóan.

Hasonlóképpen fontos, hogy úgy megyei, mint településszinten cselekvő felelősséggel viszonyuljanak a kérdéshez a problémamegoldást vállaló, szorgalmazó intézmények.

6. Következtetések

1. Az, hogy Hargita megyében a magyar anyanyelvű tanulóknak probléma a román nyelv elsajátítása, régi keletű probléma. A mai felnőttek is nehézségekbe ütköztek gyermek és ifjúkorukban a román nyelv megtanulása során. **A szülők ötöd része tud nagyon jól románul.**
2. Hargita megye lakossága többségében magyar nemzetiségű. Hangsúlyosan érdekelt tanuló, szülő, tanár abban, és motivált arra, hogy a felnövekvő generáció tanuljon meg jól/tudjon románul.
3. A tanulmány témájához felelősen, pozitívan viszonyultak a megkérdezettek, válaszaikkal hozzájárulnak a román nyelvismereti probléma mérsékeléséhez.
4. Bár akadályozott a román nyelvtanulás, mindenik válaszadó csoport úgy vélekedik, hogy a román nyelv alapszinten megtanulható Hargita megye óvodáiban és iskoláiban.
5. Az a tény, hogy megyénk tanulói elégtelen mértékben birtokolják a román nyelvet a közbeszéd témájává vált annak köszönhetően, hogy nagyon szerények a román abszolváló és érettségi vizsgaeredmények.
6. Mindenik válaszadó csoport úgy véli, fontos, hogy a tanulók tudjanak románul, a kijelentést alátámasztó érvek különböznek.
7. **A tanulók nem kedvelik a román nyelvet. Ennek okai: csak tanórákon van lehetőségük gyakorolni azt, túl sok az elvárás iskolában, vizsgákon egyaránt, román tanulásban nincs sikerélményük, ahogyan tanítják a románt, az nem érdekes, stb.**
8. A válaszadók meglátása szerint a tanulók szívesebben tanulják az angol nyelvet, mint a románt, mert hozzáférhetőbbek angol órákon a tanulási tartalmak, módszerek, eszközök. Sikerélményre adnak lehetőséget.
9. Sem a tanulók, sem szüleik, sem a román tanárok nem okolják pusztán a diákokat a szerény eredményeikért román nyelvismeretből. Mindenki számos akadályát látja a nyelv megtanulásának.
10. Úgy a tanulók, mint a szüleik kijelentik, hogy átlagban egy órányit tanulnak román nyelv és irodalomból a gyerekek délutánjaikon a következő napra. Gyakori az olyan feladat, amellyel egyedül nem sikerül megbirkózniuk.
11. A tanulóknak legnagyobb gondjaik a beszélt román nyelvvel vannak. Az írásbeli feladatoknak eleget tudnak tenni, beszélni románul nem tudnak. Úgy gyerekek mint szülők az lenne a fontos, hogy a tanulók meg tudják magukat értetni minden helyzetben román nyelven.
12. **A szóbeli önkifejezés román nyelven valamint a beszélt nyelv elsajátítása minden megkérdezett csoport szerint fontosabb, mint a vizsgákon való jó eredmények elérése.**
13. A megkérdezettek minden csoportja számos jobbitási lehetőséget fogalmazott meg a román nyelvismeret problémájának mérsékelésére.
14. **A tanulók és szüleik úgy vélik, hogy nem csak nekük, hanem az állami intézményeknek, felelős szerveknek is hozzá kell járulniuk a román nyelvismereti probléma mérsékeléséhez.**
15. A tanulók belálik, hogy következetesen kell készülniük románból is napi a tanórákra. Bár a legelérhetőbb román nyelvismeret-gyarapítási lehetőség ez, mégsem az egyetlen.
16. A bevezetőben megfogalmazott hipotézisek beigazolódtak.

7. A válaszadók problémamérsékelő javaslatai

Úgy a tanulók, mint a felnőttek-szülők és tanárok- megfogalmazták meglátásaikat az eredményesebb román nyelvtanulásra-nyelvtanításra vonatkozóan.

A válaszokban érintették a kisebbségi létből adódó másság tiszteletben tartására való igényüket (1), az eszközök, tartalmak, tanulásütem megváltoztatásának (2), módszerek igényesebb kiválasztásának (3), a tanulók-tanárok hozzáállásának (4,5), a román nyelvhez való viszonyulás javításának (6) igényét valamint a tanulás szervezésre (7) vonatkozó meglátásaikat.

Az alábbiakban idézzük a leggyakrabban említett, legépeítőbb ötleteket:

1. A másság tiszteletben tartására vonatkozó igény/javaslat:

“Ne legyen úgy tanítva, mint a román anyanyelvűeknek.” (tanuló, 2017)

“Idegen nyelvként kellene tanítsák.” (tanuló, 2017)

“Ha varázsló lennék, akkor visszapörgetném az időt, egészen elsős korunkig, hiszen akkor már az évek múlásával idegen nyelvként tanulnánk a románt, és mostanra teljesen másként kezelnének minket. S lehet, hogy jobban menne a román nyelv.” (tanuló, 2017)

“Szerintem sikeresebb lenne a román nyelv tanulása a magyar gyerekeknek, ha idegen nyelvként kezdenék tanulni, lehetőleg magyar magyarázattal (is). A hangsúlyt inkább a kommunikációra kellene fektetni. A nyelvtant is könnyebben megértenék, ha magyarul magyaráznák meg.” (szülő, 2017)

“Idegen nyelvként kellene tanítani, vagyis előre nem az irodalomra fektetni a hangsúlyt, hanem a kommunikációra, rengeteg vizuális anyaggal: kis filmek, videók nézése, megbeszélése, játékos vicces órák. Bizonyára segítenének a nyelv megszerettetésében, megismerésében. Haladni kellene a korról és modernizálni a román nyelvvórákat is.” (szülő, 2017)

“Ne anyanyelvi szinten kérjék tőlük, hanem mint számára egy hasznos idegennyelvként. (az angol szerint hasznosabb és nem is annyira kötelező, ezért ezt jobban elfogadja.” (szülő, 2017)

“Véleményem szerint a magyar ajkú tanulók úgy kellene, hogy tanulják a román nyelvet, mint idegen nyelv: sok kommunikációs gyakorlattal, biztatással, hatékony magyarázattal.” (romántanár, 2017)

„Akkor lehetne a román nyelvet jól megtanítani a magyar nemzetiségű gyerekeknek, ha kisebbségek számára készült tanterv szerint történne olyan módszerekkel, melyek az érdeklődést ébren tartják, sikerélményre adnak lehetőséget.” (romántanár, 2017)

“Vonzóbbá tenni a gyerekek számára. Idegen nyelvként tanítani, játékosan, konkrét beszédhelyzeteken keresztül.” (romántanár, 2017)

2. A tanulási tartalmak (tanterv), taneszközök (tankönyv, segédanyagok) célt szolgáló, megfontolt változtatására, kiválasztására való igény/javaslat:

Jól megszerkesztett, eredményre vezető tantervet adnék a tanárok kezébe, a hozzáállást pozitívabbá tenném. Kisebbségtől kezdődően játékosan, szabadon adnék lehetőséget a nyelv elsajátítására.” (tanuló, 2017)

“Megváltoztatnám a tananyagot olyanra, mint amilyen az angol "Snapshot" könyvünkben van.” (tanuló, 2017)

Olyan szövegeket adnék nekik, ami érdekli a tanulókat és van kedvük lefordítani. A múlt héten volt egy tini lányról szóló szövegünk, és érdekelt minket.” (tanuló, 2017)

“A gyerekeknek a hétköznapi beszéd elsajátítása volna a legfontosabb, nem az irodalom és a nyelvtan.” (szülő, 2017)

“Nagy segítség lenne, ha az iskolában a kommunikációt tanítanák elsősorban. Segítsenek abban, hogy hogyan kell kitölteni hivatalos dokumentumokat és beszélgessenek minél többet románul.” (szülő, 2017)

“Elsősorban azzal segíthető, hogy a kezdetektől a végéig, mint idegen nyelvet, oktassák az iskolában. A hangsúly a kommunikációra fektetődjön, a gyerekeknek, mint pozitív élmény, maradjon meg a román óra. Ha irodalom oktatásra kerül sor, akkor ne a nehezen érthető román irodalmi klasszikus művekkel ismerkedjenek meg, hanem korukhoz közel álló, illetve nyelvileg egyszerű szövegű, gördülékenyen olvasható, könnyen megérthető szövegek által vezessék be a román irodalom világába.” (szülő, 2017)

“Úgy tanulják, úgy tanítsuk, mint második vagy idegen nyelv, megfelelő tankönyvekkel, módszerekkel.” (romántanár, 2017)

„Magyar gyerekeknél a hangsúlyt áthelyezni az aprólékos nyelvtani ismeretekről (pl. főnevek esetei). Ezek az ismeretek csak szükséges mértékben vannak jelen a középiskolás romántanításban is. Hangsúlyos a szövegalkotás, szövegértelmezés legyen. A román nyelv használatát ki kellene terjeszteni több órára magyar ajkú gyerekeknél, mivel egy nyelv megtanulása szinte lehetetlen a jelenlegi óraszámok keretében és a vizsgakövetelmények függvényében.” (romántanár, 2017)

“A gyermekekkel szembeni elvárások reális megfogalmazása, konkrétan szintekre való osztása. Ne várjuk el ugyanazt a nyelvtudást attól a diáktól, aki heti 3 órában tanulja, mint aki 5 órában. A tananyag leegyszerűsítése. Eldönteni, hogy nyelvet tanítunk vagy irodalomkritikusokat képzünk.” (romántanár, 2017)

3. A tanítás-tanulás során alkalmazott módszerek megújítására vonatkozó igény/javaslat:

“Ha varázsló lennék, akkor úgy segíteném magam és az osztálytársaimat a román nyelv megtanulásában, hogy játékosan tanulnánk, mert így jobban megmarad az embernek.(tanuló, 2017)

“Úgy hogy, az ismeretlen szavakat leírnánk, román kvízzjátékokkal, nyelvvel kapcsolatos játékokkal és kommunikációs játékokkal segíteném a magyar gyerekeket.” (tanuló, 2017)

“Az irodalomleckék „bemagolása,, elveszi azt az időt ami alatt társalgási szinten meg tudnánk tanulni a nyelvet. Ezt az arányt billenteném helyre. (tanuló, 2017)

“Egyszerre kevesebbet,alaposabban. Játékosabban tanulják. (szülő, 2017)

“Idegen nyelvként kellene tanítani, vagyis előre nem az irodalomra fektetni a hangsúlyt, hanem a kommunikációra, rengeteg vizuális anyaggal: kis filmek, videók nézése, megbeszélése, játékos vicces órák bizonyára segítenének a nyelv megszerettetésében, megismerésében. Haladni kellene a korról és modernizálni a román nyelvórákat is.” (szülő, 2017)

“Több motiválással, játékosan, érdekessé téve számukra az órákat, hogy valahol érezze a sikerélményt.” (szülő, 2017)

“Gyermekbarát dalokkal, megzenésített versekkel lehetne dolgozni, szavakat értelmezni, magyarázni, a szöveg üzenetének értelmezésére hívni őket. Ilyen módon alkalmaznák a tanult kifejezéseket, építenék az írott és beszélt kommunikációs készségeiket. A tanórák interdiszciplinárisak lehetnének olykor általános műveltséget gazdagító elemekkel. Ha csak román nyelven beszélnének tanórán, elérhető lenne, hogy egymáshoz is ezen a nyelven szóljanak.” (romántanár, 2017)

“A román nyelv elsajátítását hatékonyabbá tenné a gyakorlati tevékenység, az élő nyelv és kommunikáció.” (romántanár, 2017)

“Nagy kérdés számomra, hogy mit várhatunk el azoktól a tanulóktól, akik anyanyelvükön is nehézkesen fejezik ki magukat. A "teljesítménykényszer" (vizsga) teher úgy a tanár, mint a diák számára.” (romántanár, 2017)

A nyelvtanulást irányító tanár hozzáállásának változtatására való igény/javaslat:

“A tanárt vidámabbá és viccesebbé varázsolnám, hogy az órák mókásan teljenek.” (tanuló, 2017)

„Minden nap érdekes dolgot vinnék be órára.” (tanuló, 2017)

“Ne szidjon, ne ordítson, biztasson (a tanár).” (tanuló, 2017)

“Több időt kellene a szülő is és a tanár is fordítson arra, hogy románul tanulhasson a gyerek.” (több türelem is.) (szülő, 2017) “Ne kelljen a gyerek rossz élményekkel haza jöjjön az iskolából, hanem jó kedvvel és ösztönözve a tanulásra, mint más tantárgyból.” (szülő, 2017)

“Mindenképpen úgy, hogy a gyereket érdekelje és ne megutálja a románt.” (szülő, 2017)

“Mentalitásváltás szülőknek, gyermeknek, tanárnak. Lecserélni azt a gátló hitrendszert miszerint a román nyelvet nehéz elsajátítani arra, hogy a román nyelv elsajátítható egyszerű és élményszerű.” (romántanár, 2017)

“Perseverența din partea elevilor, profesorilor și părinților. Seriozitate în ceea ce privește învățarea limbii române.” (profesor de limba română, 2017)

4. A tanuló (család) hozzáállásának változtatására való igény/javaslat:

“Több türelmet és jobb hozzáállást varázsolnék magamnak.” (tanuló, 2017)

“Én bizalmat, fegyelmet, bölcsességet és az odafigyelést adnám, hogy jobban szeressék és érdekesnek tartsák az életben a román nyelvtudást.” (tanuló, 2017)

“Nagy részben ez a gyermekeken múlik elsősorban, hogy mennyire szeretné megtanulni a román nyelvet.” (szülő, 2017)

“Otthon kellene beszélni, nem kellene idegenkedni tőle, kellene segíteni őket már kisiskolás korban, és ellenőrizni.” (szülő, 2017)

“Nem érdekli a román nyelv, nincs nyelvérzéke, ezért elképzelésem sincs, hogyan lehetne segíteni. (szülő, 2017)

“Egységes recept nem létezik. Elsősorban az emberek, gyermekek mentalitása kellene más irányba mozduljon, el kell fogadniuk a román nyelv fontosságát. Másodlagos gond a mostani generáció passzivitásából ered, érdektelennek mutatkoznak az újjal szemben... Ez rajtuk áll.” (romántanár, 2017)

“Addig amíg a tanuló nem érti meg, és nem érzi azt, hogy fontos megtanulni a nyelvet, bármilyen intézkedést hozunk, nem teszi hatékonyabbá a román nyelv elsajátítását.” (romántanár, 2017)

“Elsősorban a régióban élő emberek (kisebbség) mentalitásának és hozzáállásának megváltoztatásával.” (romántanár, 2017)

5. A nyelvhez való viszonyulás változtatására való javaslat:

„ Nem hagynám, hogy a diák muszájból kelljen tanulja a nyelvet, mert az nem segít, sokkal inkább kárára van, mint hasznára.” (tanuló, 2017)

“Először is eltüntetném az agyából a tudatos vagy akár a tudat alatt történő ellenszenves viselkedést és hozzáállást a románsággal és nyelvvel szemben, mivel ez nagyban befolyásolja a haladást. “ (tanuló, 2017)

“Akinek nincs, annak kitartást, kedvet és időt varázsolnék a tanuláshoz, bátorságot, hogy tudjunk jól beszélni.” (tanuló, 2017)

“A román nyelv elsajátításához hát először is szükséges, (hogy) nagyon kell szeretni úgy, mint ahogy én szerettem. De a gyerekeink nem nagyon szeretik, így nem is erőltettem rájuk.” (szülő, 2017)

“A román nyelv elsajátítása azon alapszik, hogy az emberben mennyire van akarat, szorgalom és lehetőség meg biztatás.” (szülő, 2017)

“Valahogy fel kellene hívni a figyelmet a román nyelv szépségére. Közelebb hozni a gyerekekhez a román kultúrát. Énekeket, táncokat mindennapi megnyilvánulások nyelvezetét tanítani nekik. Jó lenne, ha a többségi nemzet nem viszonyulna hozzánk ellenségesen. Egy nyelvet csak szeretettel lehet tanulni. Kedvelni kell azokat, akik beszélnek. Ebben is segítségünkre lehetnének a többségi nemzet képviselői.” (szülő, 2017)

6. A tanulósszervezés új módozatainak keresésére való igény/javaslat:

“Nyáron elvárszólnám magamat és az osztályt egy olyan román településre, ahol csak románul beszélhetünk.” (tanuló, 2017)

“Cserevakációkat szerveznék román iskolákkal.” (tanuló, 2017)

“Elmennék az osztálytársaimmal egy interaktív körre, ami minden héten egy napot foglalna magába, és a hangsúly a kommunikáción és a szórakozáson lenne így fejlesztve a készségeket és a magabiztosságot.” (tanuló, 2017)

“Kirándulást szervezni olyan vidékre ahol csak románul tudnak. Pl: Moldva, Oltenia stb.” (szülő, 2017)

“Lehetőséget keresni a román párbeszédre.” (szülő, 2017)

“Külön csoportokban a gyerekek nyelvérzékétől függően foglalkozni velük és tovább fejleszteni a nyelvtudásukat.” (szülő, 2017)

“Mivel Hargita megye nem tudja megváltoztatni a tantervet, csakis plussz órai tevékenységben lehet gondolkodni. Akár egy uniós, jól kigondolt, megtervezett delutáni-vakációs foglalkoztatást látnék hasznosnak.” (romántanár, 2017)

“A tanulók vegyenek részt olyan táborokban, kirándulásokon, ahol használhatják az élő román nyelvet. (Sajnos a szülőknek alig van erre anyagi lehetőségük.) (romántanár, 2017)

“Hétköznapi témákkal kapcsolatos alkalmakat szervezni, ahol a megtanult dolgokat gyakorlatban ki is próbálhatják. Támogassák azokat a román tanárokat, akik jó ötletekkel állnak elő, és sokat dolgoznak.” (romántanár, 2017)

Zárógondolat:

„A legfontosabb intézkedés az lenne, ha nem illúziókat kergetnénk és nem hazugságokra építve kellene tanítanunk. Ha taníthatnánk a gyerekek reális nyelvtudása szintjeiből kiindulva, ha reális feltételeknek felelhetnénk meg. Mindaddig amíg ez nincs meg (és az 5. osztályos program is ezt bizonyítja, hogy ez nincs meg), addig minden egyéb csak a jéghegy csúcsának a kaparászása, energia és pénz pazarlás. (romántanár, 2017)

8. Összegző javaslatok

1. Szervezzenek továbbképzéseket olyan tanítók és tanárok részére, aki magyar anyanyelvű gyerekeknek tanítják a román nyelvet. A képzéseket idegen nyelvet és román nyelvet tanító tanárok vezessék.
2. Szervezzenek nyelvtáborokat elemista és gimnazista tanulók részére azok vakációi alkalmával. A nyelvtáborok képzői hasonlóképpen román nyelvet és román nyelvtől különböző idegen nyelvet tanító tanárok legyenek.
3. Szervezzenek egy hetes román nyelvű csereprogramokat a vakációk folyamán, melyek szereplői térségünkben élő elemista, gimnazista, középiskolás magyar ajkú gyerekek és román vidéken élő román gyerekek. Tegyék elérhetővé minden településen azt, hogy az elemista és gimnazista tanulók heti rendszerességgel költségtérítés nélkül játékosan tanulják az élő román nyelvet.
4. Hargita Megye Tanácsának honlapján legyen elérhető egy platform, amely interaktív feladatokkal segíti a román nyelv megtanulását térségünkben. A platformot olyan szakemberek hozzák létre, akik nyelvtanárok és ismerik Hargita megye nyelvi sajátosságait.

Csíkszereda, 2018. április 13.

Hargita Megye Tanácsa munkacsoportjának összetétele:

1. Bartolf Hedwig – tanfelügyelő, Hargita Megye Tanfelügyelősége
2. Bőjte Daniel - tanácsos, Hargita Megye Tanfelügyelősége
3. Bartha Dalma – szociológus, Hargita Megyei Nevelési Tanácsadási és Erőforrás

Központ

4. Bálint Miklóssy Enikő – igazgató, Hargita Megyéért Egyesület;
5. Ferencz Salamon Alpár – megyei tanácsos, igazgató/tanintézményvezető - csíkszeredai József Attila Általános Iskola, angol nyelv és történelem tanár;
6. Hosszú Emese – szakfelügyelő, Gazdasági Vezérigazgatóság - Elemző iroda, Hargita Megye Tanácsa;
7. Csíki Anna – tanácsadó, Programok, Projektek és Közbeszerzési Vezérigazgatóság, Hargita Megye Tanácsa.

A munkacsoport nevében:

Bartolf Hedwig - tanfelügyelő, a munkacsoport vezetője

Bartha Dalma - szociológus, iskolai tanácsadó

Hosszú Emese - szociológus, szakfelügyelő